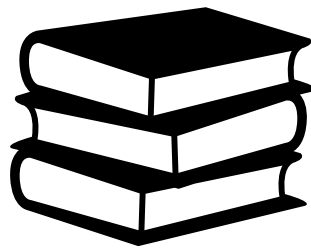

Biblioteka Kraków

INFORMATOR CZYTELNICZO-KULTURALNY ISSN 2544-445X

Nowa lokalizacja Filii nr 46

11 grudnia 2018 r. została oficjalnie otwarta Filia nr 46 Biblioteki Kraków przy ul. Limanowskiego 4. Historia Filii sięga lat 50. XX w. Początkowo siedziba mieściła się w budynku przy ul. Limanowskiego 22, a od 1972 r. przy ul. św. Kingi 8. Obecnie placówka została przeniesiona do prawie dwukrotnie większego lokalu, w którym znalazło się miejsce nie tylko na 9500 książek, ale również na strefę internetową, kąciak dla najmłodszych czytelników oraz nowoczesny katalog dotykowy. W ramach remontu dokonano adaptacji pomieszczeń, osuszono

ściany, wymieniono instalacje, stolarkę, przygotowano zaplecze socjalne i pomieszczenia sanitarne, a ponadto zabezpieczono i wyeksponowano część zabytkowych polichromii. Odkrycie ponad dwustuletnich malowideł z różnymi ptakami i winoroślami, a także innych dekoracji ściennych było ogromnym zaskoczeniem nie tylko dla ekipy remontowej, ale też dla znawców historii Podgórze.

Koszt remontu to ok. 300 000 zł, środki pochodziły z budżetu Gminy Miejskiej Kraków. Remont wsparła finansowo również Rada Dzielnicy XIII Podgórze.

Obecnie Filia nr 46 Biblioteki Kraków nie tylko mieści się w przestronnych, nowoczesnie wyposażonych wnętrzach, ale również w dogodnej dla czytelników lokalizacji w pobliżu Rynku Podgórskiego.

W spotkaniu inauguracyjnym otwarcie nowego lokalu bibliotecznego wzięli udział

znamieni goście: Andrzej Kulig – Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa, Katarzyna Olesiak – Dyrektor Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Miasta Krakowa oraz Jacek Bednarz – Przewodniczący Rady i Zarządu Dzielnicy XIII Podgórze oraz władze Biblioteki Kraków: Dyrektor Stanisław Dziedzic oraz jego zastępcy – Izabela Ronkiewicz-Brağiel i Halina Szłapa, pracownicy Biblioteki Kraków, a przede wszystkim Czytelnicy.

Serdecznie zapraszamy do odwiedzenia Filii nr 46 w jej nowej siedzibie, do wypożyczenia ciekawej lektury, ale również obejrzenia pięknych, zabytkowych wnętrz w nowej odsłonie.

Małgorzata Koźma
zdjęcia: **Piotr Wasilewski**

Odkryj w sobie artystę! – ferie 2019

Pod takim tytułem w Bibliotece Kraków odbędą się tegoroczne ferie. Bogatej ofercie warsztatów, zajęć i spotkań patronują wspólni artyści, których rocznice przypadają w trakcie małopolskich ferii:

- 150. rocznica urodzin Stanisława Wyspiańskiego (15 stycznia),
- 180. rocznica urodzin Paula Cézanne'a (19 stycznia),
- 75. rocznica śmierci Edwarda Muncha (23 stycznia),
- 30. rocznica śmierci Salvadora Dalego (23 stycznia).

W czasie zajęć uczestnicy będą poznawali twórczość wyżej wymienionych malarzy, różne techniki malarskie, a przede wszystkim wyzwola w sobie duszę artysty. Celem spotkań będzie popularyzacja książek, biografii wymienionych twórców i albumów o malarstwie, rozwijanie kreatywności uczniów, budowanie wizerunku biblioteki jako otwartej przestrzeni do twórczych działań. W ofercie zajęć dla dzieci i młodzieży znajdują się: wirtualne spacerki po muzeach i miejscach związanych z artystami, tworzenie rysun-

ków i witraży inspirowanych ich pracami oraz wiele innych.

Tegoroczne ferie w Małopolsce przypadają w dniach 14–25 stycznia 2019. Serdecznie zapraszamy do skorzystania z naszej oferty, szczególnie znajdą Państwo w harmonogramie wydarzeń na stronie internetowej Biblioteki Kraków www.biblioteka.krakow.pl oraz w obecnym numerze *Informatora Czytelniczo-Kulturalnego Biblioteka Kraków* w kalendarium wydarzeń.

Paulina Knapik
Jolanta Oleksa

Noworoczne postanowienia

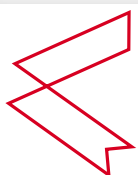
Dzień przejścia Starego Roku w Nowy Rok to czas magiczny, pełen zwyczajów, obrzędów oraz planów i postanowień. Jeśli udało się Wam zrealizować choć w połowie ubiegłoroczne postanowienia, to jest dobrze, większość z nas nie zrealizowała nawet jednego. Dlaczego? Być może planujemy zbyt wiele? Po jakimś czasie tracąc zapał i motywację wracamy do starych nawyków. Nie pomagają wykupione karty na siłownię, kalendarze, cudowne diety, kursy i książki. Jaki jest więc sposób na rozwiązanie tego problemu? Na pewno pierwszy krok to uświadomienie sobie, że nie wszystko uda się zrobić od razu, a działać trzeba systematycznie: krok po kroku.

Nowy Rok to również w instytucjach czas podsumowań i planów. Biblioteka Kraków przygotowuje dla Państwa ciekawą ofertę na 2019 rok. Zaczynamy bez zbędnej zwłoki. Już 15 stycznia, z okazji 150. rocznicy urodzin Stanisława Wyspiańskiego, proponujemy Państwu cykl wystaw, prelekcji i wykładów oraz warsztatów plastycznych inspirowanych twórczością wielkiego Artysty, który jest swego rodzaju marką dla Krakowa. Nie mniej interesujący jest program *Odkryj w sobie artystę* przygotowany dla najmłodszych czytelników spędzających ferie zimowe w naszym mieście. Wirtualne spacerki szlakiem młodopolskiej bohemy, warsztaty plastyczne, prezentacje, konkursy i spotkanie z Moniką Śliwińską autorką książki *Wyspiański. Dopóki starczy życia* są częścią miejskiego projektu *Kraków – miasto Stanisława Wyspiańskiego*.

W bieżącym roku przystępujemy również do realizacji 2. edycji *Festiwalu Magia czytania z Fundacją PZU*, kontynuujemy spotkania w *Salonie Literackim Biblioteki Kraków* oraz dyskusje wokół książki, a przede wszystkim staramy się, aby nie zabrakło ciekawych, wartościowych i poszukiwanych nowości w naszych bibliotekach. Mam nadzieję, że nasze postanowienia noworoczne, choć ambitne, uda się zrealizować.

Izabela Ronkiewicz-Brağiel

Krakowska Książka Miesiąca Stycznia 2019

**Krakowska
Książka
Miesiąca**

Książka Urszuli Kozakowskiej-Zauchy *Kraków 1900* otwiera listę pozycji uhonorowanych Nagrodą Krakowskiej Książki Miesiąca w roku 2019. Rzecz wydana przez Muzeum Narodowe w Krakowie jest odzwierciedleniem wystawy prezentowanej w Kamienicy Szolańskich, nie jest jednak katalogiem tej wystawy. Autorka na ponad trzystu stronach starała się pokazać kulturę Krakowa na przełomie XIX i XX wieku. Dla naszego miasta to okres szczególnie ważny. Realizuje się wizja „wielkiego Krakowa” prezydenta Juliusza Lea. Kraków, uważany za prowincję w stosunku do Lwowa, staje się

duchową stolicą Polski. Tu, na Uniwersytecie Jagiellońskim i w Polskiej Akademii Umiejętności bije serce nauki, ducha polskości przemawia z Wawelu, a kultura i sztuka przelewają się z teatrów, salonów, pracowni malarskich i kawiarni Krakowa. Książkę dobrze się czyta i nieźle ogląda – zawiera bowiem ponad dwieście dobrej jakości, interesujących ilustracji. Na uroczyste wręczenie nagrody zapraszamy do Salonu Literackiego Biblioteki Kraków w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką” 31 stycznia o godz. 18.00.

Janusz M. Paluch

Delegacja Biblioteki Kraków w Wilnie

W dniach 23-25 listopada 2018 roku na zaproszenie Biblioteki Centralnej Miasta Wilno delegacja w składzie: dyrektor dr Stanisław Dziedzic, zastępca dyrektora ds. merytorycznych Izabela Ronkiewicz-Brażgiel oraz Jan Brodowski – samodzielne stanowisko ds. kontaktów zewnętrznych i statystyk odwiedziła stolicę Litwy. Kontakty zostały nawiązane w styczniu 2018 roku w Krakowie podczas II Międzynarodowej Konferencji pt. *Biblioteki w czasie przełomu*.

Bardzo byliśmy ciekawi, jak zorganizowana jest praca miejskiej biblioteki w Wilnie, jak gromadzone i opracowywane są zbiory, jakie niestandardowe usługi oferuje biblioteka swoim użytkownikom. W trakcie wizyty mieliśmy szansę odwiedzić trzy z osiemnastu filii funkcjonujących w ramach Biblioteki Centralnej Miasta Wilna: siedzibę Centralnej Biblioteki (Žirmūnų g. 6, Vilnius) oraz dwóch oddziałów: Filię na Antokolu (Antakalnio g. 49, Vilnius) oraz Filię Nowa Wilejka (Gerovés g. 1, Vilnius). Szczególne zainteresowanie naszej delegacji wzbudziła działalność filii funkcjonującej w leworbrzeźnej dzielnicy Nowa Wilejka. Tu zaistniała potrzeba wyjścia poza standardowe usługi biblioteczne. W wielofunkcyjnym budynku urządzono bibliotekę dla dzieci i młodzieży, w której obok tradycyjnych sal bibliotecznych wypełnionych książkami i czasopismami znalazła się duża sala warsztatowa ze sceną teatralną oraz wyodrębniona sala relaksacyjna wyposażona w urządzenie

do czynnej relaksacji i stymulacji zmysłów. Zadaniem pracowników filii wspomaganymi przez psychologów i pedagoga jest opieka nad dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych oraz dziećmi z różnego rodzaju deficytami. W soboty w zajęciach uczestniczą również rodzice i opiekunowie.

W rozmowach z pracownikami biblioteki sygnalizowano też duże zainteresowanie literaturą w języku polskim. Wychodząc naprzeciw tym potrzebom, z inicjatywy Biblioteki Kraków, doszło do wymiany księgozbiorów. Do Wilna zawięźliśmy współczesną literaturę polską dla dorosłych i dzieci, Biblioteka Kraków otrzymała zaś publikacje w języku litewskim, które wzbogacą zbiory Wypożyczalni Obcojęzycznej Filii nr 21 przy ul. Królewskiej 59.

W trakcie spotkań z udziałem wiceprezydenta miasta Edity Tamošiūnaitė, dyrektora Rimy Gražienė oraz zastępcy dyrektora Simony Žilienė, roz-

ważano różne możliwości współpracy. Podniesiono kwestie dotyczące wspólnych przedsięwzięć w ramach zbliżającego się roku moniuszkowskiego, przekazania materiałów dotyczących zorganizowanej przez Bibliotekę Kraków wystawy poświęconej Mickiewiczowi oraz organizacji roboczej wizyty studyjnej bibliotekarzy.

Nasi gospodarze z troszczyli się też, abyśmy mogli zobaczyć miasto. Zorganizowali spacer pod opieką profesjonalnej przewodniczki polskiego pochodzenia, bibliotekarki, która z pasją opowiadała o zabytkach, historii miasta i ważnych wydarzeniach kulturalnych. Czasu było niewiele, ale udało się zobaczyć: katedrę św. Stanisława, kościół świętych Piotra i Pawła na Antokolu, cmentarz na Rossie, cerkiew św. Ducha, Kaplicę Ostrobramską z cudownym obrazem Matki Boskiej Ostrobramskiej oraz zabudowania Klasztoru Bazylianów, gdzie w 2009 r. zorganizowano ekspozycję poświęconą poby-
towi Adama Mickiewicza w więzieniu w monasterze bazylikańskim i zrekonstruowano Celę Konrada. Wieczorny spacer malowniczymi uliczkami Wilna pozwolił na podziwianie pięknych kamienic w centrum miasta, które po mału nabierały bożonarodzeniowej oprawy. Wyjeżdżaliśmy z ogromną ilością wrażeń, pomysłów i planów, ale też z pewnym niedosytem.

Kolejne spotkanie z naszymi partnerami ze stolicy Litwy już wkrótce. Delegacja Biblioteki Centralnej Miasta Wilno potwierdziła swój udział w III Międzynarodowej Konferencji pt. *Oferta bibliotek a dostępność odbioru kultury*, którą w dniach 28-29 stycznia 2019 r. organizuje Biblioteka Kraków przy wsparciu finansowym i merytorycznym Gminy Miejskiej Kraków.

Izabela Ronkiewicz-Brażgiel
zdjęcia: Jan Brodowski

Filia nr 15 ul. Dobrego Pasterza 100

Filia nr 15 przy ul. Dobrego Pasterza 100 działa na terenie Dzielnicy Prądnik Czerwony. W latach 1994-2016 wchodziła w skład Śródmiejskiej Biblioteki Publicznej w Krakowie jako Filia nr 19. Wspólny adres (tj. Dobrego Pasterza 100) dzieliła ze swoją „koleżanką”, Filią nr 18, która odłączyła się i zaczęła swoją działalność przy ul. Ugorek. We wcześniejszych latach filia wchodziła w skład Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i jako Filia nr 19 została przejęta przez Gminę Miejską Kraków, a siedzibę miała na 10 piętrze w bloku przy ul. Powstańców 34.

Biblioteka zaprasza czytelników od poniedziałku do soboty. Poniedziałek – środa, piątek od 9.00 do 19.00, czwartek od 11.00 do 15.30 i w sobotę od 9.00 do 14.00.

Od roku 2011 nieprzerwanie działa Dyskusyjny Klub Książki dla Dzieci, w trakcie którego uczestnicy nadal czerpią radość z czytania książek i dyskusowania o literaturze. Dodatkowo sprzyja rozwojowi zainteresowań czytelników młodych osób.

Od 2004 roku włączamy się w coroczną wielką akcję popularyzacji książek i czytelnictwa – Ogólnopolski Tydzień Bibliotek, upowszechniamy nasze działania zgłaszając bibliotekę i angażując czytelników do udziału w konkursach i wydarzeniach. Od lat, w maju organizowane są happeningi. Promowane są w ten sposób w środowisku lokalnym działania biblioteki, mieszkańcy zachęceni są do odwiedzania i korzystania z naszej szerokiej oferty. Co roku bibliotekarze biorą aktywny udział w Dniach Dzielnicy III.

Popularyzacja czytelnictwa, szerzenie wiedzy oraz likwidowanie dysproporcji w dostępie do dóbr kultury stają się od samego początku w naszej codziennej pracy działaniami szczególnie ważnymi. Staramy się zapewnić czytelnikom kontakt z ludźmi kultury, pisarzami, podróżnikami i innymi ciekawymi osobami prezentującymi nowe spojrzenie na otaczający świat. Przyjmujemy wycieczki przedszkolaków oraz uczniów z młodszych klas szkolnych, naszym celem jest zapoznanie z biblioteką, jej zbiorami i zasadami korzystania. Współpracujemy z Samorządowymi Przedszkolami nr 65, 162, 178, Akademią Bystrzaka i Akademią Dziecięcą Bombolino, jak również ze Szkołą Podstawową nr 2. Wiele czasu poświęcamy na współpracę i rozwój zainteresowań czytelników u najmłodszych czytelników, ale nie zaniedbując dojrzałego czytelnika. Biblioteka posiada wydzielony kąci-
dla dzieci i młodzieży. Mali czytelnicy

fol. archiwum Biblioteki Kraków

mają tam specjalnie wykonane regały dostosowane do ich wzrostu oraz stół, przy którym mogą poczytać lub wykonać prace plastyczne. Ponadto od 2007 r. szczerzymy się również posiadaniem certyfikatu *Miejsce przyjazne ma-
luchom*.

W okresie ferii zimowych i letnich dla dzieci pozostających w mieście przygotowujemy specjalną ofertę: zajęcia edukacyjne, jak też rozrywkę. Staramy się zagwarantować dobrą zabawę, możliwość przyjemnego i pożytecznego spędzenia wolnego czasu, zapewnić opiekę i towarzystwo innych dzieci.

Nie zapominamy o osobach starszych czy chorych realizując usługi książka do domu. Wspieramy słowem jak również czynem. Nawiązano kontakty z mieszczącym się w pobliżu Miejskim Dziennym Domem Pomocy Społecznej, w którym promowana jest biblioteka. Przekazywane są materiały informacyjne o gromadzonych zbiorach, organizowanych imprezach kulturalnych dla osób starszych, jak też pozycje książkowe. Prowadzone są tam warsztaty czytelnicze i warsztaty z elementami biblioterapii.

W latach 2014 i 2015 aż dwie nasze bibliotekarki Agnieszka Bisikiewicz i Anna Jędrzejowska były nominowane do tytułu Bibliotekarza Roku.

Cechą charakterystyczną działalności biblioteki jest jej uniwersalność. Zależy nam, aby każdy czytelnik mógł znaleźć tu coś, co pozwoli na realizację pasji i zainteresowań. Staramy się, aby gromadzone zbiory zaspokajały większość potrzeb, a proponowana oferta spełniała oczekiwania klientów zarówno dorosłych, jak i tych najmłodszych. Posiadamy nie tylko lektury potrzebne w szkole, ale także ciekawe baśnie, powieści obyczajowe, fantastyczne, przyrodnicze i historyczne oraz książki popularnonaukowe z różnych dziedzin. Obecnie księgozbiór liczy ponad 19 tysięcy woluminów. Na miejscu w czytelni skorzystać można z różnych encyklopedii i słowników zarówno tradycyjnych, jak i multimedialnych. Dzięki bezpłatnemu dostępowi do internetu można również tą drogą poszukiwać informacji. Biblioteka serdecznie zaprasza wszystkich przez cały rok.

Katarzyna Pajda

Polecamy dorosłym

Czy zawsze dwa kroki za królową?

Na fali popularności Netflixowego serialu *The Crown* sięgnęłam po najbardziej aktualną książkę podejmującą próbę opisu relacji królowej Elżbiety II i księcia Filipa autorstwa Ingrid Seward. Trwające 71 lat małżeństwo królewskiej pary stanowi jeden z najlepszych przykładów pokonywania wspólnie trudnej i często krętej drogi życia.

Publikacja ukazuje bohaterów nie jak typowa biografia – prócz suchych faktów czytelnik czuje się jak obserwator wydarzeń, styl książki pozwala przenieść się do samego pałacu Buckingham, kaplicy św. Jerzego, być na królewskim bankiecie, a nawet spędzić wakacje w letniej, królewskiej posiadłości w szkockim Balmoral. Autorka odsłania kulisy prywatnego życia pary królewskiej w sposób prawdziwy i szczerzy, a zarazem elegancki. Ingrid Seward przedstawia czytelnikowi charaktery, zainteresowania, a także słabości i wady pary. Pozwala odpowiedzieć na pytania: Co tak naprawdę interesuje księcia Filipa? Jakiej muzyki słucha królowa? Jaki kontakt mają z wnucami? Co królowa Elżbieta z księżniczką Małgorzatą nagryła dla królowej matki? Publikacja nie ma jednak nic wspólnego z tabloidowym, plotkarskim podejściem – ukazuje parę ludzi, którzy mimo ogromu obowiązków płynących z pełnionych funkcji zajmują się wychowaniem dzieci, rozwijaniem pasji, a przede wszystkim budowaniem trwałej i niezachwianej relacji, która pozwoliła przetrwać ich małżeństwu ponad 70 lat.

Być może niektórzy drwią ze skostniałej monarchii i zasad przestrzeganych przez królową i księcia Filipa, jednak to właśnie wiara w realizowane idee oraz przywiązanie do tradycji pozwoliło przetrwać tej parze najgłośniejsze kryzysy Wielkiej Brytanii XX i XXI wieku, a także utrzymać popularność rodziny królewskiej na niesłabnącym poziomie, o czym świadczą ogromne zainteresowanie całego świata kolejnymi ślubami i potomkami w rodzinie Mountbatten-Windsor. Książka dostępna w trzech filiach Biblioteki Kraków.

Jolanta Oleksa
zdjęcie: Ludmiła Guzowska

Seward I., *Mój mąż i ja*, Łódź: Feeria Wydawnictwo – Wydawnictwo JK, 2018

150. rocznica urodzin Stanisława Wyspiańskiego

15 stycznia 2019 roku będziemy obchodzić 150. rocznicę urodzin Stanisława Wyspiańskiego. Realizując założenia projektu miejskiego *Kraków – miasto Stanisława Wyspiańskiego* Biblioteka Kraków we współpracy i przy wsparciu finansowym Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Miasta Krakowa przygotowała szereg propozycji dla dorosłych:

- w Klubie Dziennikarzy *Pod Gruszką* o godzinie 18.00 zorganizowane zostanie spotkanie wokół bibliofilskiego reprintsu książki *Stanisław Wyspiański. Dzieła Malarskie*. Autorami tekstu byli Stanisław Przybyszewski i Tadeusz Żuk-Skarszewski. Obecnie oryginał książki znajduje się w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej. Jej dzieje opisał prof. Franciszek Ziejka, który będzie gościem
- w Filii nr 2 przy ul. Krakowskiej 29 o godzinie 16.00, w docelowej siedzibie Biblioteki Kraków, zorganizowane zostanie spotkanie z Moniką Śliwińską autorką książki *Wyspiański. Dopóki starczy życia*, w spotkaniu wezmą także udział członkowie Dyskusyjnego Klubu Książki
- przez cały rok w filiach bibliotecznych będzie można zapoznać się z wystawą prezentującą dorobek twórcy i artystyczny Stanisława Wyspiańskiego – na planszach znajdą się reprodukcje obrazów, afisze teatralne, fotografie, karty tytułowe dzieł artysty z zasobów dostępnych w bibliotece cyfrowej *Polona*
- *150 pocztówek na 150. rocznicę urodzin Stanisława Wyspiańskiego* – w filiach Biblioteki Kraków 15. stycznia zainaugurowana zostanie akcja pisania pocztówek do Stanisława Wyspiańskiego. Czytelnicy zachęcani zostaną do dzielenia się opiniami na temat dokonania wybitnego twórcy Młodej Polski. Akcja promowana będzie również za pośrednictwem mediów społecznościowych. Serdecznie zapraszamy do udziału we wszystkich przedsięwzięciach.

Paulina Knapik, Jolanta Oleksa

**Salon Literacki Biblioteki Kraków
Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”
ul. Szczepańska 1**

10 stycznia

„Ortodroma – wieczór autorski Mateusza Janiszewskiego” – godz. 18.00

Prowadzenie: dr Anna Marchewka
Mateusz Janiszewski – chirurg, pisarz, tłumacz. Jako lekarz pracował m.in. w Timorze Wschodnim i w Tybecie. Książki i opowiadania publikuje pod różnymi pseudonimami. Jest również podróżnikiem, do tej pory odwiedził kilkadziesiąt krajów oraz przepłynął Atlantyk. Za wydany w 2014 roku reportaż *Dom nad rzeką Loes* otrzymał nagrodę im. Beaty Pawlak.

17 stycznia

„Legiony. Droga do legendy – wieczór autorski Marka Koprowskiego” – godz. 18.00

Prowadzenie: dr Stanisław Dziedzic
Recytacja: Jakub Kosiniak
Marek A. Koprowski – pisarz, dziennikarz, reporter, od ponad dwudziestu lat zajmujący się problematyką wschodnią i losami Polaków na Wschodzie. Jako wysłannik kilku pism odbył ponad sto dwadzieścia podróży – od Brześcia po Sachalin i Kamczatkę, odwiedzając wszystkie kraje na postsowieckim obszarze. Plonem tych wypraw, oprócz tysięcy artykułów, jest też kilkanaście książek.

24 stycznia

„Rzeczy, których nie wyrzuciłem – wieczór autorski Marcina Wichy” – godz. 18.00

Prowadzenie: prof. dr hab. Wojciech Ligęza
Marcin Wicha – grafik i pisarz, jego teksty ukazywały się między innymi w *Autoportrecie*, *Literaturze na Świecie* i *Tygodniku Powszechnym*. Przez kilka lat publikował cotygodniowe rysunkowe komentarze w *Tygodniku Powszechnym*. Współpracuje z *Gazetą Wyborczą* i *Charakterami*. Wydał kilka książek dla dzieci. Laureat Paszportu POLITYKI, Nagrody Literackiej Nike oraz Nagrody Literackiej im. Witolda Gombrowicza za książkę *Rzeczy, których nie wyrzuciłem*.

31 stycznia

„Wręczenie Nagrody Krakowskiej Książki Miesiąca Stycznia dla Urszuli Kozakowskiej-Zauchy za książkę *Kraków 1900*” – godz. 18.00

Prowadzenie: Zofia Gołubiew i Karolina Grodziska
Urszula Kozakowska-Zauchy – historyk sztuki, kustosz w Muzeum Narodowym w Krakowie, kurator wystaw sztuki związanej z okresem Młodej Polski: Olgi Boznańskiej, Jacka Malczewskiego, Jana Stanisławskiego i jego uczniów, a także wystaw przekrojowych w tym ostatniej: *Kraków 1900* w Muzeum Narodowym w Krakowie. Autorka książek: *Jan Stanisławski, Kresy w sztuce polskiej, Kraków 1900*.

**Ferie 2019 „Odkryj w sobie artystę!”
14–25 stycznia 2019 roku**

**Oferta kulturalno-edukacyjna Biblioteki Kraków
dla dzieci i młodzieży**

14 stycznia

„Wyspiański okiem dziecka” – godz. 9.30

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym przygotowane na podstawie książki *Chomik Wincent i świat sztuki: Stanisław Wyspiański* Anny Chudzik. Na dużym ekranie zostaną zaprezentowane dzieła najbardziej charakterystyczne dla twórczości Stanisława Wyspiańskiego. Dzieci będą wykonywać autorski witraż w oparciu o wzory i materiały przygotowane przez bibliotekarzy. Następnie uczestnicy zwiedzą prezentowaną w filii wystawę szklanych obrazów i spotkają się z ich autorem – Bogdanem Majcherem. Konieczna wcześniejsza rezerwacja osobista lub telefoniczna w filii.

„Witraże dla dużych i małych” – godz. 11.30

Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży

os. Zgody 7, tel. 12 642-16-43

Podczas zajęć uczestnicy wykonają witraż z bibuły i kartonu inspirowany wzorami Stanisława Wyspiańskiego.

„Śladami Stanisława Wyspiańskiego” – godz. 16.00

Filia nr 52

os. Na Stoku 1, tel. 12 645-29-52

Warsztaty plastyczne dla uczniów szkół podstawowych. Dzieciom przedstawiona zostanie twórczość Stanisława Wyspiańskiego. Następnie uczestnicy zaprojektują i wykonają witraże z bibuły i papieru.

15 stycznia

„Każdy może być artystą – muzyką malowane” – godz. 11.30

Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży

os. Zgody 7, tel. 12 642-16-43

Podczas spotkania uczestnicy wykonają pracę plastyczną inspirowaną muzyką.

„Bądź jak Wyspiański – odkryj w sobie artystę – secesja”

– godz. 12.00–13.00

Filia nr 26

ul. Komorowskiego 11, tel. 797-301-003

Wirtualny spacer po Muzeum Stanisława Wyspiańskiego. W trakcie zajęć przewidziano wykonanie witrażu z motywami kwiatowymi z papieru i bibuły. Na zajęcia prosimy przynieść: czarny karton formatu A4, zestaw kolorowych bibuły, ołówki i nożyczki. Zajęcia dla dzieci od 6. roku życia.

„Wesołe planszowisko” – godz. 14.00

Filia nr 45 / Oddział dla Dzieci

ul. Teligi 24, tel. 517-377-207

Rozgrywki gier planszowych dla dzieci i młodzieży. W programie m.in. *Pociągi*, *Hobbit*, *Kolorowy zawrót głowy*.

„Odkryj w sobie witrażystę” – godz. 16.00–18.00

Filia nr 3

pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3, tel. 12 618-91-81

Spotkanie ma na celu przybliżenie uczestnikom sylwetkę Stanisława Wyspiańskiego i jego twórczość. Podczas zajęć dzieci wykonywać będą witraże z kartonu i bibuły inspirowane pracami Stanisława Wyspiańskiego. Zajęcia dla dzieci w wieku 5–12 lat. W przypadku grup zorganizowanych prosimy o wcześniejszą rezerwację.

16 stycznia

„Odkryj w sobie artystę. Wyspiański inspirowanie” – godz. 10.00

Filia nr 44

ul. Spółdzielców 3, tel. 517-377-202

Dzieci w wieku 3–4 lat dowolną techniką wykonają kartkę pocztową w formacie A3. Inspiracją będą motywy roślinne z twórczości Stanisława Wyspiańskiego. Uczestnicy będą mogli odwzorować kwiaty z przygotowanych wcześniej plansz. Wstępem do warsztatów będą fragmenty książek: *Staszkowa wyprawa śladami Stanisława Adeliney Pocięchy* oraz *Chomik Wincent i świat sztuki: Stanisław Wyspiański* Anny Chudzik.

„Recyklingowe kwiaty Wyspiańskiego” – godz. 11.30

Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży

os. Zgody 7, tel. 12 642-16-43

Podczas zajęć uczestnicy wykonają kwiaty używając plastikowych butelek.

„Zimowe witraże” – godz. 13.30–15.30

Filia nr 45 / Oddział dla Dzieci

ul. Teligi 24, tel. 517-377-207

Zajęcia plastyczne dla dzieci inspirowane witrażami Stanisława Wyspiańskiego.

„Postaw kropkę” – godz. 15.00

Filia nr 21 / Oddział dla Dzieci

ul. Królewska 59, tel. 797-301-020

Warsztaty plastyczne dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym na podstawie książki *Kropka* Petera Reynoldsa.

„Mały artysta” – godz. 16.00–18.00

Filia nr 8

ul. Brodowicza 1, tel. 12 412-49-55

Zajęcia dotyczące życia i twórczości Stanisława Wyspiańskiego. Dzieci wysłuchają krótkiej pogadanki na temat artysty, a następnie wspólnie wykonają papierowy witraż.

„Zimowy kolaż – warsztaty plastyczne dla dzieci” – godz. 16.00–18.00

Filia nr 9

ul. Dobrego Pasterza 6, tel. 12 411-04-00

Każde dziecko, które odwiedzi bibliotekę, będzie mogło wykonać zimową kompozycję z różnych materiałów i tworzyw.

„Odkryj w sobie artystę” – godz. 16.00

Filia nr 49

Polecamy dorosłym

Komeda – lekarz dusz

Któż z fanów jazzu w naszym kraju nie zna nazwiska Krzysztofa Komedy, genialnego kompozytora i pianisty, prekursora w Polsce jazzu nowoczesnego, autora muzyki filmowej?

Wydana przez Wydawnictwo Znak biografia tego artysty – doktora medycyny, który zawód lekarza porzucił dla uprawiania muzyki – jest obszernym tomiskiem liczącym ponad 500 stron. To pełen szczegółów, solidnie udokumentowany zapis jego krótkiego, ale jakże intensywnego pod względem twórczym życia (1931–1969), ukazany na tle wielkich wydarzeń i codzienności, konkretnych dat oraz miejsc, w pierwszych dekadach PRL-u.

Przyjęty przez autorkę biografii sposób prezentacji losów jej bohatera jest mi bliski. W podobny sposób sam starałem się przedstawić inną gwiazdę polskiej kultury lat 50. i 60. – pisarza Marka Hłaskę – w dwóch swoich książkach napisanych przed ponad ćwierćwieczem (*Hłasko nieznaną* i *Śladami Marka Hłaski*). Drogi obu postaci – Komedy i Hłaski – splótł się zresztą w USA; obaj umarli młodo.

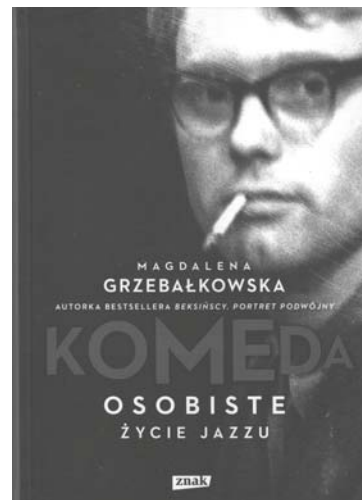
Magdalena Grzebałkowska, znana z kilku głośniejszych biografii, w swoim opracowaniu o Komedzie dokonała tytanicznej pracy. Przeglądając i weryfikując, segregując i utrwalając bogactwo materiału. W tomie są fakty, anegdoty, cytaty, wypowiedzi świadków, relacje, wspomnienia snute po latach. Na stronach pojawiają się głośnie i znaczące nazwiska ze świata artystycznego

związanego nie tylko ze środowiskiem jazzowym u nas, jak i za granicą.

Dla historii polskiego jazzu biografia „lekarza dusz”, jak określano Komede, to wprost wymarzona opowieść z detalami o początkach i rozwoju tej muzyki w powojennej Polsce, a także o znaczącej w tym procesie roli Krakowa.

Komeda... to książka fascynująca, godna polecenia na zimowe wieczory, ale jej lekturze winna towarzyszyć w tle muzyka Komedy oraz jego ulubionych gigantów światowego jazzu i polskich mistrzów tego gatunku.

Piotr Wasilewski

Grzebałkowska M., *Komeda. Osobiste życie jazzu*, Kraków: Wydawnictwo Znak, 2018

Polecamy gry planszowe

Zostań mistrzem malarstwa

Kanagawa to gra planszowa autorstwa francuskiego duetu Bruno Cathala i Charles'a Chevallier'a, która przenosi nas do XIX-wiecznej Japonii. Nad Zatoką Tokijską stary mistrz Hokusai otwiera szkołę malarstwa. Każdy z graczy zostaje w niej uczniem i rozpoczyna swoją przygodę pod okiem szalonego nauczyciela starając się udowodnić, że zasługuje na zaszczyt poznania najskrytszych tajemnic jego sztuki. W codziennej pracy nie ma wytchnienia, a rywalizacja jest ogromna. Podążając za wskazówkami trzeba rozbudować swój warsztat pracy o nowe pędzle i farby oraz stworzyć jak najbardziej harmonijny obraz. Aby tego dokonać, należy doskonalić się w wybranej przez siebie specjalizacji – postaciach, drzewach, budynkach lub zwierzętach. Najwybitniejszych uczniów mistrz nagradza dyplomami. Przy tak wielu obowiązkach nie można zapomnieć o zmieniających się porach roku, które mają ogromny wpływ na wygląd dzieła, co pozwoli na zostanie następcą Hokusai. Wygra

ten, kto najlepiej poradzi sobie z malarzkimi wyzwaniem i zbierze największą liczbę punktów.

Gra jest pięknie wydana. Ilustracje Jade Moscha konsekwentnie utrzymane w japońskim klimacie dopracowane są w każdym detalu. Uwagę zwraca bardzo dobra jakość wykonania i dbałość o szczegóły. Zagraj i zostań godnym następcą słynnego mistrza!

Tekst i fotografia: Ewa Liszka

Kanagawa / projekt gry Bruno Cathala, Charles Chevallier; il. Jade Mosch; tł. Piotr Wiśniewski. Gliwice: 2 Pionki – Portal Games, cop. 2016

Polecamy młodzieży

Szkicownik Rzeczy Niemożliwych

Szkicownik Rzeczy Niemożliwych należy do Ally Nickerson. Ally myśli obrazami i ma niesamowitą wyobraźnię, która pozwala wypełniać jej szkicownik fantastycznymi rysunkami. Każda sytuacja wywołuje w jej umyśle skojarzenia, które przelewane na papier układają się w nadzwyczajne kompozycje. Ally nie radzi sobie z czytaniem. Chciałaby móc przeczytać książkę *Alicja w Krainie Czarów*, którą czytał jej dziadek i którą bardzo lubi, ale słowa zapisane na kartce są dla niej jak tancerze, którzy się wiją i poruszają w tempie nie do opamiętania. Dziewczynka ze względu na pracę jednego z rodziców często zmienia szkoły. Trudno jej zatem wpasować się w ustaloną wcześniej hierarchię szkolną, a poczucie wyobcowania potęguje dysleksja. Wyśmiewana i odrzucana przez rówieśników dobrze radzi sobie w świecie liczb i wkrótce okazuje się, że świetnie gra w szachy, które stają się jej nową pasją. Nauczyciel, pan Daniels, poświęca bohaterce czas po lekcjach i przy użyciu nietypowych ćwiczeń, wykorzystujących jej przestrzenną wyobraźnię, uczy, jak radzić sobie z niesfornymi literami. Przede wszystkim jednak budzi wiarę, że jest w *Ally coś więcej niż tylko dzieciak, który kiepsko czyta*. Ta wiara powoduje, że znajduje przyjaciół, a nawet zostaje przewodniczącą klasy. Nie można zająć do szkicownika, by w pełni poznać Ally Nickerson. Można, a nawet trzeba,

przeczytać poruszającą powieść *Ryba na drzewie*, która opowiada o perypetiach niezwyklej dziewczynki. Książka jest napisana prostym, ale obrazowym językiem, który uwiarygadnia dziewczynę w roli bohaterki i narratorki opowieści. Opowieść – nie tylko dla młodzieży – o byciu innym, niełatwej sztuce akceptacji, o rodzącej się wierze we własne możliwości, pokonywaniu barier i otwieraniu serca.

Lynda Mullaly Hunt, autorka książki była nauczycielką, obecnie organizuje spotkania z pisarzami dla Stowarzyszenia Autorów i Ilustratorów Książki Dziecięcej. Mieszka w stanie Connecticut z mężem, dwójką dzieci, energicznym psem rasy beagle i kotem, który nie cierpi beagli.

Ewa Cywińska

Mullaly-Hunt L., *Ryba na drzewie*, Nasza Księgarnia, 2017

Polecamy dzieciom

O BOGOWIE!

Eliot Hooper ma kłopoty w szkole, ponieważ ma kłopoty w domu. Niegdyś towarzyski i lubiany przez kolegów dwunastolatek, dziś jest odludkiem, samotnikiem, któremu wszystko jedno. No, prawie wszystko. Po śmierci babci i dziadka mieszka z mamą na farmie, która była domem dla jego rodziny od wielu pokoleń i której lata świetności dawno minęły. Mama Eliota zachorowała, chłopiec opiekuje się nią, jak umie najlepiej. Chce chronić swoją rodzinę, żeby nigdy nie zostali rozdzieleni. Kocha mamę i Wiejski Domek, w którym mieszkają, ale na ziemię, na której stoi farma Hooperów, ostrzy sobie pazurki sąsiadka Patricia Porschley-Plum. W dodatku mama Eliota zaciągnęła pożyczkę, o której zapomniała, jeśli więc nie zostanie spłacona, Eliot i jego mama stracą dom.

W Elizjum – niebiańskim domu nad chmurami Panna z Rady Zodiakalnej, strażniczka magazynu z materiałami piśmienniczymi, znudzona prozaicz-

nym zamawianiem spinaczy do papierów, marzy o czymś wielkim. Złakniona ekscytujących zadań i przygód, postanawia na chwilę zejść na ziemię i odnaleźć nieśmiertelnego więźnia numer czterdzieści dwa, aby dostarczyć mu ambrozię.

Losy Eliota i Panny spletają się, gdy gwiazdozbiór Panny trafia w sam środek obory Hooperów. Ziemiński chłopiec i gwiazdna dziewczyna udają się razem na poszukiwanie więźnia numer czterdzieści dwa, którym okazuje się być Tanatos, król demonów śmierci. Podstępny Tanatos obiecuje Eliotowi uzdrowić jego mamę, chłopiec uwalnia go i wtedy naprawdę zaczyna się niezła przygoda, bo do akcji wkraczają bogowie.

Ale zaraz, czy to są rzeczywiście bogowie, których znamy z mitologii? Uwolniony Tanatos zaślepiony żądzą zemsty i panowania nad światem od zawsze *drze koty* ze swoim bratem Hypnosem – demonem snu, ukrywającym się w świecie ziemskim i uzależnionym od hazardu. Wyluzowany Zeus, to stały bywalec pola golfowe-

dokończenie na s. 6 →

os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

Wspólne rozmowy o zawodzie artysty. Podczas zajęć uczestnicy podejmą próbę stworzenia autorskiego kolażu przy wykorzystaniu różnych technik plastycznych.

„Wszystko jest impresją” – godz. 16.00

Filia nr 52

os. Na Stoku 1, tel. 12 645-29-52

Warsztaty plastyczne dla uczniów szkół podstawowych. Uczestnicy poznają twórczość Paula Cézanne’a, a następnie wykonają obrazki impresjonistyczne za pomocą farb plakatowych oraz pasteli.

17 stycznia

„Stanisław Wyspiański jako przedstawiciel secesji polskiej”

– godz. 9.00

Filia nr 19

ul. Łokietka 267, tel. 797-301-017

Uczestnikom przybliżona zostanie sylwetka Stanisława Wyspiańskiego. W trakcie zajęć uczestnicy przygotowują rysunkowy zielnik.

„Mały artysta tworzy z miłością” – godz. 9.30

Filia nr 44

ul. Spółdzielców 3, tel. 517-377-202

Zajęcia dla dzieci w wieku 5–6 lat, podczas których uczestnicy wykonają pocztówki dla babć i dziadków. Inspirację stanowić będą martwe natury autorstwa Paula Cézanne’a oraz motywy roślinne Stanisława Wyspiańskiego. Na wstępie zajęć uczestnicy wysłuchają utworów literackich dla dzieci z dawnych lat. Konieczna wcześniejsza rezerwacja telefoniczna.

„Odkryj w sobie artystę” – godz. 10.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

Uczestnicy zajęć wyruszą krakowskim szlakiem Wyspiańskiego, poznają te miejsca, które związane są z artystą: dom, w którym mieszkał, kościoły, które ozdobił, teatr, w którym wystawiano jego sztuki. Każdy uczestnik wykona pracę plastyczną ukazującą dowolne krakowskie miejsce kojarzące się z Wyspiańskim.

„Odkryj w sobie artystę. Bądź jak Paul Cezanne” – godz. 10.00

Filia nr 55

os. Teatralne 25, tel. 12 644-40-66

Zajęcia literacko-plastyczne, podczas których dzieciom przedstawione zostaną założenia impresjonizmu na podstawie obrazów Paula Cézanne’a. W drugiej części uczestnicy wykleją za pomocą kolorowych ścinków obraz malarza.

„Od Kropki do arcydzieła” – godz. 11.30

Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży

os. Zgody 7, tel. 12 642-16-43

Na podstawie książki P.H. Reynolds’a udowodnimy, że każdy człowiek ma w sobie wyobraźnię i talent potrzebne do stworzenia obrazu.

„Warsztaty plastyczne o tematyce morskiej” – godz. 12.00–13.00

Filia nr 26

ul. Komorowskiego 11

tel. 797-301-003

Zajęcia plastyczne dla dzieci w wieku 4–10 lat, podczas których uczestnicy wykonają pracę plastyczną w dowolnej technice.

„Kraina lodu” – godz. 14.00–15.00

Filia nr 45 / Oddział dla Dzieci

ul. Teligi 24, tel. 517-377-207

Głośna lektura bajek Disneya dla najmłodszych.

18 stycznia

„Co robią zwierzątka w zimie?” – godz. 10.00

Filia nr 4

ul. Bobrowskiego 11, tel. 12 412-76-91

Warsztaty ekologiczne dla dzieci w wieku przedszkolnym. W trakcie zajęć dzieci dowiedzą się, jak należy pomagać zwierzętom w zimie, przewidziano także zagadki i głośne czytanie wierszy o zwierzętach.

„Twarze Salvadora Dalego” – godz. 16.00

Filia nr 52

os. Na Stoku 1, tel. 12 645-29-52

Warsztaty plastyczne dla uczniów szkół podstawowych. Dzieciom przedstawiona zostanie sylwetka i twórczość Salvadora Dalego. W trakcie zajęć przewidziano wykonanie rysunku twarzy, a następnie ozdobienie go farbami.

„Gramy w planszowe!” – godz. 17.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

W czasie spotkania uczestnicy zagrają w popularne gry planszowe dla najmłodszych.

21 stycznia

„Wyspiański okiem dziecka” – godz. 9.30

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym przygotowane na podstawie książki *Chomik Wincent i świat sztuki: Stanisław Wyspiański* Anny Chudzik. Na dużym ekranie zostaną zaprezentowane dzieła najbardziej charakterystyczne dla twórczości Stanisława Wyspiańskiego. Dzieci będą wykonywać autorski witraż w oparciu o wzory i materiały przygotowane przez bibliotekarzy. Następnie uczestnicy zwiedzą prezentowaną w filii wystawę szklanych obrazów i spotkają się z ich autorem – Bogdanem Majcherem. Konieczna wcześniejsza rezerwacja osobista lub telefoniczna w filii.

22 stycznia

„Poznaję artystę Paula Cezanne’a – zajęcia edukacyjno-plastyczne dla dzieci w wieku 6–10 lat” – godz. 10.00

Filia nr 47

os. Dywizjonu 303/1, tel. 12 647-28-85

Dla uczestników zajęć przygotowana została prezentacja multimedialna dotycząca sylwetki i twórczości Paula Cezanne’a. Zajęcia przygotowano w oparciu o książkę *Jestem artystą* Marty Altes, dzięki której dzieci dowiedzą się szczegółowych informacji o zawodzie malarza. Podczas zajęć przewidziano wykonanie pracy plastycznej inspirowanej twórczością Paula Cezanne’a oraz quiz dotyczący tematyki artystycznej.

„Słynne obrazy naszym pędzlem” – godz. 11.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Podczas zajęć uczestnicy wykonają obrazy techniką kolażu. Inspiracją będzie książka Piotra Barsony’ego *Historie Mona Liza*.

„Odkryj w sobie artystę. Inspiracje malarstwem Paula Cezanne’a” – godz. 12.30

Filia nr 7

al. Pokoju 33

tel. 12 414-26-01

Wirtualny spacer szlakiem Paula Cezanne’a. Uczestnicy zainspirowani twórczością malarza wykonają prace plastyczne w dowolnej technice przedstawiające martwą naturę.

„Planszowisko na bis” – godz. 14.00

Filia nr 45 / Oddział dla Dzieci

ul. Teligi 24, tel. 517-377-207

Rozgrywki gier planszowych dla dzieci i młodzieży. W programie m.in. *Pociągi*, *Hobbit*, *Kolorowy zawrót głowy*.

„Odkryj w sobie witrażystę” – 16.00–18.00

Filia nr 3

pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3, tel. 12 618-91-81

Spotkanie ma na celu przybliżenie uczestnikom sylwetki Stanisława Wyspiańskiego i jego twórczości. Podczas zajęć dzieci wykonywać będą witraże z kartonu i bibuły inspirowane pracami Stanisława Wyspiańskiego. Zajęcia dla dzieci w wieku 5–12 lat. W przypadku grup zorganizowanych prosimy o wcześniejszą rezerwację.

23 stycznia

„Odkryj w sobie artystę. Wyspiański inspirowuje” – 10.00

Filia nr 44

ul. Spółdzielców 3, tel. 517-377-202

Dzieci w wieku 3–4 lat dowolną techniką wykonają kartkę pocztową w formacie A3. Inspiracją będą motywy roślinne z twórczości Stanisława Wyspiańskiego. Uczestnicy będą mogli odwzorować kwiaty z przygotowanych wcześniej plansz. Wstępem do warsztatów będą fragmenty książek: *Staszkowa wyprawa śladami Stanisława Adeliny* Pocięchy oraz *Chomik Wincent i świat sztuki: Stanisław Wyspiański* Anny Chudzik.

„Namaluj swój sen” – godz. 13.30–15.30

Filia nr 45 / Oddział dla Dzieci

ul. Teligi 24, tel. 517-377-207

Podczas zajęć uczestnicy wykonają prace z wykorzystaniem farb plakatowych i akwarelowych inspirowane twórczością Salvadora Dalego.

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA

OFERTA BIBLIOTEK A DOSTĘPNOŚĆ ODBIORU KULTURY

Biblioteka Kraków już po raz trzeci we współpracy z Kancelarią Prezydenta Miasta Krakowa oraz Wydziałem Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Miasta Krakowa zorganizuje Międzynarodową Konferencję dla bibliotekarzy pt. *Oferta bibliotek a dostępność odbioru kultury*.

28 stycznia 2019 r. w Pałacu Krzysztofory, w Sali Miedzianej Muzeum Historycznego Miasta Krakowa spotkają się przedstawiciele bibliotek naukowych, publicznych, pedagogicznych, świata nauki i kultury oraz delegacji m.in. z Norymbergi, Tbilisi, Opatiji, Wilna, Lwowa czy Kijowa. Prelegenci oraz uczestnicy konferencji będą rozmawiali o współczesnych potrzebach specjalnych grup użytkowników, oczekiwaniach, barierach architektonicznych oraz społecznych, a także działaniach instytucji rządowych i samorządowych na rzecz poprawy dostępności instytucji kultury dla wskazanych grup.

Konferencja będzie składała się z dwóch paneli tematycznych, pierwszy to *Zbiory, usługi oraz infrastruktura bibliotek dla specjalnych grup użytkowników*. Zaprezentowane zostaną zagadnienia dotyczące wymogów, oferty i dostosowania bibliotek do potrzeb specjalnych grup użytkowników m.in. osób z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną. Przedstawione zostaną programy i projekty realizowane w bibliotekach polskich i zagranicznych, w tym Bibliotece Kraków. Drugi

blok to *Nowoczesne technologie i narzędzia wspomagające dostęp do kultury*. Zaprezentowane zostaną możliwości wykorzystania nowych technologii: m.in. digitalizacji, aplikacji, platform, specjalistycznych urządzeń i programów komputerowych, a także produktów aktywizujących rozwój i wspomagających komunikację. Wśród prelegentów znajdzie się: dyrektor Biblioteki Narodowej, Zastępca Dyrektora Instytutu Książki Ds. Programowych, dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej, pracownicy naukowcy Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa Ds. Osób Niepełnosprawnych, przedstawiciele Biblioteki Kraków oraz goście zagraniczni.

29 stycznia 2019 r. delegaci wezmą udział w spotkaniu poświęconym zagadnieniom cyfryzacji zbiorów. Zaprezentowany zostanie sprzęt do digitalizacji oraz działania Biblioteki Kraków w zakresie cyfryzacji zbiorów: regionalnych, dokumentujących kulturę studencką Krakowa, a także muzykaliów staniąteckich. Zorganizowana zostanie także prezentacja wybranych zabytków piśmiennictwa.

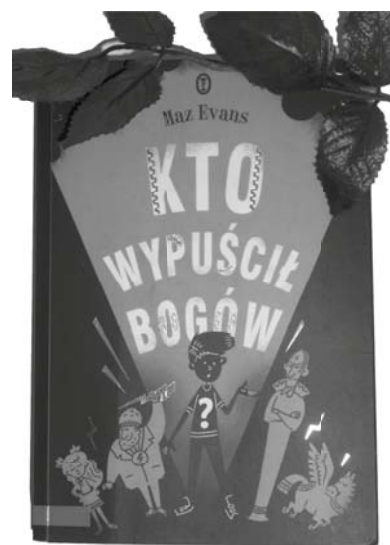
Wygłoszone referaty oraz materiały merytoryczne z Międzynarodowej Konferencji Biblioteki Kraków opublikowane zostaną w *Roczniku Biblioteki Kraków 2019*.

Paulina Knapik

dokończenie ze s. 5 →

go, jego siostry: Hestia jest dekoratorką wnętrz, a Demeter projektantką krajobrazu i wreszcie dzieci Zeusa: Atena, obecnie profesor na uniwersytecie, i Afrodyta – wiecznie rywalizujące ze sobą siostry, Hermes – obecnie bóg mody, chętnie popija nektarino w centrum handlowym i śledzi na swoim ibogu rodzinę i znajomych, wreszcie nieco wycofany, ale zawsze pomocny Hefajstos żyjący w świecie kuźni. Wszyscy olimpijczycy są bardzo nowocześni i świetnie radzą sobie we współczesnym świecie; monitoring, iphony, tablet, telewizor plazmowy, najnowocześniejsze samochody – *nic, co ludzkie nie jest im obce*. Rodzina Zeusa okazuje się bardzo zgrana, radośna i opiekuńcza, ale czy uda się pomóc Eliotowi i jego mamie?

Bardzo zabawny i wciągający powieściowy debiut Maz Evans *Kto wypuścił bogów* został wybrany Książką Miesiąca słynnej sieci księgarń brytyjskich Waterstones, nominowano go też do nagrody Branford Boase Award, powieść została przetłumaczona na kil-

kanaście języków. Dalsze perypetie Eliota Hoopera i uziemionych bogów można poznać w drugim tomie *Po prostu misja*.

Tekst i fotografia:
Maria Twardowska-Hadyniak

Evans M., *Kto wypuścił bogów?*, Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2018

Patroni roku 2019

W czasie 67. posiedzenia Sejmu posłowie zdecydowali, że patronami 2019 roku zostaną: Gustaw Herling-Grudziński, Stanisław Moniuszko, Anna Walentynowicz oraz wydarzenia: Unia Lubelska i Powstania Śląskie.

20 maja 2019 r. minie 100. rocznica urodzin Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, jednego z najwybitniejszych przedstawicieli polskiej literatury emigracyjnej, więźnia Gułagu, który jako żołnierz armii gen. Andersa walczył m. in. pod Monte Cassino. Po wojnie był członkiem Instytutu Literackiego założonego w Rzymie, potem działającego w Maisons-Laffitte oraz współtwórcą i redaktorem paryskiej *Kultury*. Był również współpracownikiem Radia Wolna Europa. W okresie PRL nazwisko pisarza objęte zostało całkowitym zakazem publikacji. Jego twórczość została upowszechniona w Polsce dopiero po 1989 r. Zmarł 4 lipca 2000 r. w Neapolu.

W tym roku przypada również 200. rocznica urodzin twórcy polskiej opery narodowej, kompozytora, dyrygenta, pedagoga, dyrektora Teatru Narodowego w Warszawie – Stanisława Moniuszki. W uzasadnieniu swej decyzji posłowie podkreślili, że *utwory kompozytora do dziś stanowią inspirację dla*

wielu artystów, a w czasach jemu współczesnych tworzyły paletę barw, za pomocą której Polacy odmalowali najpiękniejsze odcienie patriotycznych uczuć i narodowej tożsamości.

Kolejną postacią, którą Sejm postanowił uhonorować jest Anna Walentynowicz, opozycjonistka, współtwórczyni i działaczka Wolnych Związków Zawodowych *Solidarność*, która zginęła w katastrofie polskiego samolotu TU 154 pod Smoleńskiem 10 kwietnia 2010 r.

W 2019 r. będziemy mieli możliwość pochylenia się nad dwoma ważnymi wydarzeniami: zawartą 1 lipca 1569 r. Unią Lubelską, w wyniku której powstało i funkcjonowało przez ponad 200 lat państwo znane w historii jako Rzeczpospolita Obojga Narodów, oraz powstań śląskich, które toczyły się w okresie formowania państwa polskiego po I wojnie światowej i miały na celu przyłączenie ziem Górnego Śląska do Polski.

Świętowanie i celebrowanie obchodów związanych z tymi postaciami i wydarzeniami stanie się ważnym elementem życia społecznego podtrzymującym tradycję i pamięć historyczną.

Anna Grychowska

WAWEL ODZYSKANY – TWOJA CEGIEŁKA

Zakończenie konkursu

14 grudnia 2018 r. w zabytkowych salach budynku nr 7 na Wzgórzu Wawelskim odbyło się uroczyste wręczenie nagród finalistom konkursu plastycznego *WAWEL ODZYSKANY – TWOJA CEGIEŁKA*, nawiązującego do słynnej *akcji cegiełkowej* z 1921 r. Adolfa Szyszko-Bohusza, której celem było pozyskanie środków na sfinansowanie prac restauracyjnych na Wawelu. Organizatorem konkursu był Zamek Królewski na Wawelu – Państwowe Zbiory Sztuki, a partnerem przedsięwzięcia Biblioteka Kraków. Na konkurs wpłynęło z całej Polski ogółem 117 prac, w tym 90 ze szkół podstawowych i 27 ze szkół ponadpodstawowych. Jury pod przewodnictwem prof. Władysława Pluty nie miało łatwego zadania. Wybór był szczególnie

trudny, jeśli chodzi o projekty wykonane przez młodzież ze szkół ponadpodstawowych. Z wszystkich nadesłanych prac wybrano 18 projektów. Nagrodzone i wyróżnione prace zostaną wyeksponowane w Filii nr 40 przy ul. Łużyckiej 55 na wystawie pokonkursowej. Szczegółowe informacje dotyczące laureatów konkursu znajdziecie Państwo na stronie internetowej organizatora i partnera. Gratulujemy zwycięzcom.

Anna Grychowska
Zdjęcia: Jolanta Oleksa

„Mały artysta” – godz. 16.00–18.00

Filia nr 8

ul. Brodowicza 1, tel. 12 412-49-55

Zajęcia dotyczące życia i twórczości Stanisława Wyspiańskiego. Dzieci wysłuchają krótkiej pogadanki na temat artysty, a następnie wspólnie wykonają papierowy witraż.

„Zimowy kolaż – warsztaty plastyczne dla dzieci” – godz. 16.00–18.00

Filia nr 9

ul. Dobrego Pasterza 6, tel. 12 411-04-00

Każde dziecko, które odwiedzi bibliotekę, będzie mogło wykonać zimową kompozycję z różnych materiałów i tworzyw.

„Bądź jak Dali – odkryj w sobie artystę – surrealizm” – godz. 17.00–18.00

Filia nr 26

ul. Komorowskiego 11, tel. 797-301-003

Wirtualny spacer po Muzeum Salvadora Dalego w Barcelonie. Na zajęcia prosimy przynieść: zestaw farb plakatowych, pędzle i ołówki. Zajęcia dla dzieci od 4 roku życia.

24 stycznia

„Zimowe witraże” – godz. 8.30

Filia nr 5

ul. Lubomirskiego 7A, tel. 12 430-37-39

Warsztaty plastyczne dla dzieci, podczas których uczestnicy wykonają papierowe witraże inspirowane twórczością Stanisława Wyspiańskiego. Konieczna wcześniejsza rezerwacja telefoniczna lub osobista.

„Józef Mehoffer – artysta krakowski” – godz. 9.00

Filia nr 19

ul. Łokietka 267, tel. 797-301-017

W trakcie zajęć dzieci zapoznają się z twórczością Józefa Mehoffera oraz próbują odwzorować wybraną pracę artysty.

„Mały artysta tworzy z miłością” – godz. 9.30

Filia nr 44

ul. Spółdzielców 3, tel. 517-377-202

Zajęcia dla dzieci w wieku 5–6 lat, podczas których uczestnicy wykonają pocztówki dla babć i dziadków. Inspirację stanowią będą martwe natury autorstwa Paula Cezanne'a oraz motywy roślinne Stanisława Wyspiańskiego. Na wstępie zajęć uczestnicy wysłuchają utworów literackich dla dzieci z dawnych lat. Konieczna wcześniejsza rezerwacja telefoniczna.

„Odkryj w sobie artystę” – godz. 10.00

Filia nr 14

ul. Ugorek 14, tel. 12 417-17-15

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym, podczas których uczestnicy wykonają kalendarz na 2019 rok inspirowany obrazami Paula Cezanne'a oraz Salvadora Dalego.

„Odkryj w sobie artystę” – godz. 10.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

Na zajęciach uczestnicy wykonują z przygotowanych wcześniej szablonów zimowe witraże. Podczas zajęć przewidziano oglądanie albumów z witrażami Stanisława Wyspiańskiego.

„Poznaj artystę Stanisława Wyspiańskiego – zajęcia edukacyjno-plastyczne dla dzieci w wieku 6–10 lat” – godz. 10.00

Filia nr 47

os. Dywizjonu 303/1, tel. 12 647-28-85

Podczas zajęć przewidziano prezentację multimedialną dotyczącą twórczości oraz krakowskich miejsc Stanisława Wyspiańskiego. Uczestnikom przedstawiona zostanie książka *Chomik Wincent i świat sztuki: Stanisław Wyspiański* Anny Chudzik. W trakcie spotkania uczestnicy wykonają witraże z papieru i bibuły oraz meble z materiałów recyklingowych.

„Odkryj w sobie artystę” – godz. 10.00

Filia nr 49

os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

Wspólne rozmowy o zawodzie artysty. Podczas zajęć uczestnicy podejmą próbę stworzenia autorskiego kolażu przy wykorzystaniu różnych technik plastycznych.

„Odkryj w sobie artystę. Bądź jak Salvador Dali” – godz. 11.00

Filia nr 55

os. Teatralne 25, tel. 12 644-40-46

Zajęcia literacko-plastyczne, podczas których dzieciom przedstawiona zostanie sylwetka i twórczość Salvadora Dalego. W części plastycznej zajęć uczestnicy wykonają przedmioty z plasteliny, m.in. zegar, flakonik perfum.

„Zima Muminków” – godz. 14.00–15.00

Filia nr 45 / Oddział dla Dzieci

ul. Teligi 24, tel. 517-377-207

Głośne czytanie fragmentów opowiadań z *Doliny Muminków* Tove Jansson.

„Gry planszowe dla młodzieży – na ferie” – godz. 16.30–19.00

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Młodzieży

ul. Królewska 59, tel. 797-301-023

Spotkania dla miłośników gier planszowych. Dostępne gry: *Jenga, Dobble, Bang! Gra kościanna, Jungle Speed, Dixit, Carcassonne, Geniusz, Pociągi Europa, Kurze Wojny, Zemsta Lisów, 6. Bierze, Tik... Tak... Bum!, Terra.*

„Zabawa z kolorami” – godz. 17.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

W czasie spotkania najmłodszy zapoznają się z magią kolorów zaprezentowaną w książce Herve Tullet'a *Kolory*, a następnie zgodnie z tegorocznym hasłem ferii – odkrywają w sobie artystę.

25 stycznia

„Tworzenie papierowych witraży – zajęcia plastyczne dla dzieci” – w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 36

ul. Niewodniczańskiego 123, tel. 797-024-007

Zajęcia plastyczne dla najmłodszych czytelników. Podczas spotkania uczestnicy wykonają prace z wykorzystaniem kolorowego papieru i bibuły.

„Bądź jak Pollok – odkryj w sobie artystę – ekspresjonizm” – godz. 12.00–13.00

Filia nr 26

ul. Komorowskiego 11, tel. 797-301-003

Wprowadzeniem do tematyki zajęć będzie film *Techniki malarskie Jacksona Polloka* ze strony Khan Academy. Na zajęcia prosimy przynieść: zestaw farb plakato- wych, grzebień i szczoteczkę do zębów.

„Kto to namalował?” – godz. 12.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Prezentacja multimedialna dla dzieci dotycząca sylwetek sławnych malarzy oraz ich dzieł.

Oferta kulturalno-edukacyjna filii Biblioteki Kraków

Zajęcia regularne

„E-senior” – każdy wtorek 8.00–9.00

Filia nr 55

os. Teatralne 25, tel. 12 644-40-46

Uczestnicy 50+ zostaną zapoznani z podstawami obsługi komputera oraz sprawnego wyszukiwania informacji w internecie. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

„E-Senior” – każdy wtorek godz. 12.00

Filia nr 49

os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

Uczestnicy zostaną zapoznani z podstawami obsługi komputera, programów tekstowych i graficznych oraz sprawnego wyszukiwania informacji w internecie. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

2 stycznia

„Zbieramy zakrętki” – w godzinach otwarcia biblioteki od 2 do 31 stycznia 2019 roku

Filia nr 21

ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Filia nr 21 jest oficjalnym punktem zbiórki plastikowych zakrętek dla Fundacji Bez Tajemnic. Głównymi celami akcji są: bezinteresowna pomoc niepełnosprawnym dzieciom, podnoszenie świadomości ekologicznej oraz zbiórka surowca wtórnego.

Polecamy dzieciom

Mała świnka i jej wielka wyprawa w poszukiwaniu szczęśliwej wyspy

Bo najważniejsze – to pięknie się różnić.

(B. Gawryluk)

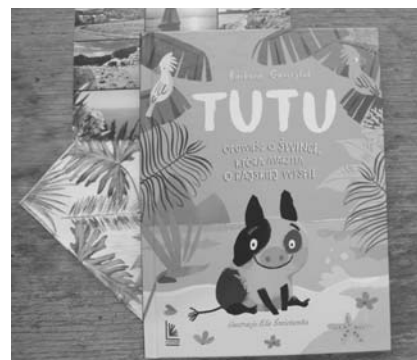
Czy świnki mogą mieć marzenia? Czy potrafią za czymś tęsknić, o coś walczyć, czegoś się bać? Czy mają przyjaciół? Oczywiście, że tak! Każde dziecko może się o tym przekonać czytając lub słuchając najnowszej książki Barbary Gawryluk *Tutu: opowieść o śwince, która marzyła o rajskiej wyspie*.

Mała, łaciata świnka przychodzi na świat w wiejskim chlewiku. Niestety, z racji tego, że cała jest pokryta czarnymi plamkami i zdecydowanie różni się od pozostałych różowych świnek, jest wyśmiewana, przezywana, szykanowana. Rówieśnicy jej nie akceptują i na każdym kroku dają odczuć, że jest inna, gorsza, odstaje od reszty. Jedynymi pocieszycielkami Tutu są jej mama i Basia – córka gospodarza. Obie wiedzą, że świnka jest wyjątkowa. Basia opowiada Tutu o istnieniu rajskiej wyspy, na której żyją szczęśliwe świnki. Niestety, pewnego dnia nietypowa mieszkanka chlewika zostaje sprzedana do Małego Zoo, gdzie staje się prawdziwą atrakcją. Tutu w nowym domu zaprzyjaźnia się z innymi zwierzętami: ze strusiem Luckiem, z kozą Dowozą, osłem Pajdą i szczurem Radkiem, który to namawia ją do wyprawy na koniec świata w poszukiwaniu Wyspy Świnek. Właściciele Małego Zoo szybko zauważają, że świnka rośnie i zastanawiają się, co z nią zrobić. To ułatwia Tutu podjęcie decyzji o ucieczce z Radkiem w poszukiwaniu rajskiej wyspy. Czy świnka i szczur odnajdą Wyspę Świnek? Czy taka wyspa w ogóle istnieje? Jakie przygody czekają na nich po drodze? A jakie niebezpie-

czeństwa? Zachęcam do sięgnięcia po lekturę ze swoją pociechą.

Tutu... to niezwykle ciepła i ujmująca książka dla dzieci. Barbara Gawryluk pięknie kreśli sylwetki i perypetie przyjaciół z wiejskiej zagrody, którzy choć tak bardzo się różnią między sobą, to wspaniale potrafią się porozumieć, a gdy przychodzi potrzeba – zjednoczyć i pomagać sobie nawzajem. Lektura książki stanowi dobry punkt wyjścia do rozmowy z dzieckiem na temat inności, siły przyjaźni, bezinteresownej chęci niesienia pomocy, odwagi, wiary w siebie i tego, że warto mieć marzenia i o nie walczyć. To bardzo mądra opowieść dla najmłodszych zilustrowana pięknymi, bajecznie kolorowymi rysunkami autorstwa Eli Śmietanki. Serdecznie polecam.

Tekst i fotografia:
Małgorzata Koźma

Gawryluk B., *Tutu: opowieść o śwince, która marzyła o rajskiej wyspie*, Łódź: Wydawnictwo Literatura, 2018

Podróż do przeszłości

Nie po raz pierwszy spotykamy się z twórczością Agnieszki Zimnowodzkiej. W 2018 roku jej książka pt. *Historie zamiecione pod dywan* nominowana była do Nagrody Żółtej Ciżemki przyznawanej przez Bibliotekę Kraków. Do tej propozycji wydawniczej dołącza kolejną część pt. *Historie wyciągnięte z kapelusza* wydane przez Wydawnictwo Kocur Bury. Najmłodszy czytelnicy ponownie spotykają Lilkę i Antosia.

Tym razem rodzeństwo wyjeżdża w czasie wakacji do ciotki Matyldy, śpiewaczki operowej. Wakacje na wsi, w dworku u starszej pani nie wydają się szczególnie ciekawą propozycją. Szybko jednak okazuje się, że wspólnie spędzony czas będzie niezwykle przygodą nie tylko dla dzieci. Lilka,

która uwielbia przymierzać elegancie stroje ciotki, odkrywa tajemniczą moc pewnego kapelusza, dzięki któremu przenosi się do przeszłości. Czytelnicy wraz z bohaterami dowiedzą się, jak wyglądały bale, czy suknia balowa była wygodna, czy wszystkim w takim samym stopniu podobają się dzieła malarskie, czy łatwo być niemyim aktorem, co to jest kodeks Fair Play, jak smakuje zwycięstwo za wszelką cenę. Na te i wiele innych pytań znajdziecie odpowiedzi w polecanej książce. Każdą historię można czytać oddzielnie i kilka razy.

Treść jest spójna z warstwą ilustracyjną. Każda strona to małe dzieło sztuki ilustratorki Małgorzaty Kwa-

dokończenie na s. 10 →

Konkurs Patroni krakowskich ulic rozstrzygnięty

9 grudnia 2018 roku w Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie Biblioteka Kraków we współpracy z Młodzieżowym Domem Kultury przy al. 29 Listopada i Radą Dzielnicy III zorganizowały galę finałową konkursu plastycznego Patroni krakowskich ulic.

Konkurs zorganizowano w trzech kategoriach wiekowych tj.: klasy 1–3 szkoły podstawowej, klasy 4–6 szkoły podstawowej oraz klasy 7–8 szkoły podstawowej i klasy gimnazjalne. Zadaniem uczestników było przedstawienie wybranego patrona krakowskiej ulicy za pomocą lapbooka (specjalnej formy książki). Wśród prezentowanych postaci najbardziej popularni byli: Jan Paweł II, Olga Boznańska, Ignacy Jan Paderewski oraz Janusz Meissner. Do konkursu zgłoszono 104 prace. Laureatów nagrodzono statuetkami, książkami, puzzlami, grami planszowymi oraz wieloma gadżetami sponsorowanymi przez Bibliotekę Kraków, Młodzieżowy Dom Kultury przy al. 29 Listopada, Kancelarię Prezydenta Miasta Krakowa, Radę Miasta Krakowa, Radę Dzielnicy II i III, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa oraz Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie.

W tegorocznej edycji przyznano także Nagrodę Specjalną ufundowa-

ną przez Prezydenta Miasta Krakowa prof. Jacka Majchrowskiego, która trafiła do Jana Stawarza za pracę prezentującą sylwetkę Stanisława Lema. W każdej kategorii wiekowej przyznana została również Nagroda Specjalna Dyrektora Centrum Młodzieży im. dr. Henryka Jordana w Krakowie.

Wszystkim laureatom serdecznie gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów w rozwijaniu własnych pasji.

Planowana jest wystawa prac laureatów – prosimy śledzić harmonogram wystaw w kolejnych numerach *Informatora czytelniczno-kulturalnego Biblioteka Kraków*.

Jolanta Oleksa

Lista laureatów

Kategoria klasy I–III szkoły podstawowej

I MIEJSCE	Oskar Drukała
II MIEJSCE	Wiktoria Wojtal
III MIEJSCE	Paulina Antowska
III MIEJSCE	Julia Niedziałkowska
WYRÓŻNIENIE	Natalia Pałka

Kategoria klasy IV–VI szkoły podstawowej

I MIEJSCE	Jakub Szkutak
II MIEJSCE	Szymon Kęsik
III MIEJSCE	Weronika Kimla
III MIEJSCE	Julia Trzos
III MIEJSCE	Maja Brzozowska
WYRÓŻNIENIE	Marta Kubasiewicz
WYRÓŻNIENIE	Julia Słowik
WYRÓŻNIENIE	Hanna Adamczyk
WYRÓŻNIENIE	Maja Horbatowska
WYRÓŻNIENIE	Maksymilian Gała
WYRÓŻNIENIE	Lidia Kurowska
WYRÓŻNIENIE	Emilia Krzyworzeka
WYRÓŻNIENIE	Zofia Jędrzychowska
WYRÓŻNIENIE	Gabriela Woś
WYRÓŻNIENIE	Maja Pawłowicz

Kategoria VII–VIII szkoły podstawowej i klasy gimnazjalne

I MIEJSCE	Paweł Sowa
II MIEJSCE	Oliwia Czarnecka
II MIEJSCE	Jan Stawarz
III MIEJSCE	Weronika Poniedziałek
III MIEJSCE	Lena Siedlecza
WYRÓŻNIENIE	Gabriela Rosek
WYRÓŻNIENIE	Rita Palkij
WYRÓŻNIENIE	Karolina Kiedik
WYRÓŻNIENIE	Natalia Radwan
WYRÓŻNIENIE	Patrycja Kielbik
WYRÓŻNIENIE	Urszula Malinowska
WYRÓŻNIENIE	Alicja Drożdż

Nagroda Specjalna Prezydenta Miasta Krakowa

NAGRODA	Jan Stawarz
WYRÓŻNIENIE	Marta Kubasiewicz

Nagroda Specjalna Dyrektora Centrum Młodzieży im. dr. Henryka Jordana w Krakowie

Klasy 1–3	Oskar Drukała
Klasy 4–6	Jakub Szkutak
Klasy 7–8	Paweł Sowa

„Rozańczony Nowy Rok – głośne czytanie dla maluchów” – godz. 17.00
Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Podczas zajęć uczestnicy wysłuchają opowieści *Żyrafy nie umieją tańczyć* Giles'a Andree, a następnie spróbują swoich sił w zabawach ruchowo-tanecznych.

3 stycznia

„Rymowanki na nie pogodę” – godz. 10.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

Głośne czytanie opowiadania Joanny Papuźńskiej *Placek zgody i pogody*, wymyślanie własnych rymowanek i przepisów na odczarowanie złej pogody i na dobry humor.

5 stycznia

„Planszowisko” – godz. 9.00–14.00

Filia nr 45 / Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa

ul. Teligi 24, tel. 797-024-019

Rozgrywki gier planszowych dla młodzieży i dorosłych. W programie m.in. *Small World*, *Cluedo*, *Cywilizacja*, *Kolejka*.

7 stycznia

„Ćwiczę wymowę i słownictwo” – w godzinach otwarcia biblioteki do 31 stycznia 2019 roku

Filia nr 49

os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

Zajęcia literacko-edukacyjne dla dzieci w wieku szkolnym. Uczestnikom przedstawione zostaną zasady poprawnej artykulacji słów, poprawna składnia zdań wielokrotnie złożonych oraz synonimy i wyrazy bliskoznaczne. Terminy uzgadniane są na bieżąco z zainteresowanymi osobami.

„Z głębi serca płynące – wernisaż” – godz. 16.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-026

Wernisaż wystawy prac Małgorzaty Bednarskiej.

9 stycznia

„Stanisław Wyspiański mniej znany” – godz. 11.00

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Uczestnicy spotkania wysłuchają fragmentów książki Moniki Śliwińskiej *Wyspiański. Dopóki starczy życia* i książki Zbigniewa Leśnickiego *Kraków. Zapomniane obrazy, wpływy kobiety i królewskie tajemnice*.

„Emocje – Klub Słuchającego Malucha” – godz. 17.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży

os. Zgody 7, tel. 12 642-16-43

Podczas zajęć dzieci do lat 6 wraz z rodzicami wysłuchają fragmentów książki o emocjach, a następnie wykonają pracę plastyczną.

10 stycznia

„Kraina wiecznych śniegów” – godz. 10.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

Pogadanka na temat życia w Grenlandii z wykorzystaniem interaktywnego globusa, atlasów geograficznych i lektury Aliny i Czesława Centkiewiczów *Podbiegunowe opowieści*.

„Anioły – rzeźby Jacka Ożoga – wernisaż wystawy rzeźb” – godz. 17.00

Filia nr 25

ul. Fałata 2, tel. 797-301-002

Wernisaż wystawy prac Jacka Ożoga – malarza, rzeźbiarza i grafika. Wystawa prezentuje rzeźby aniołów.

11 stycznia

„Podarunki dla babci i dziadka – zajęcia plastyczne dla dzieci”

– godz. 17.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Podczas styczniowych zajęć uczestnicy wykonają prezenty z papieru dla babć i dziadków.

15 stycznia

„Karnawałowe ozdoby: korale, wisiory i bransolety. Decoupage”

– godz. 11.00

Filia nr 43

ul. Gen. Jasińskiego 32, tel. 797-024-002

Podczas spotkania seniorzy będą tworzyli ozdoby w stylu secesyjnym, ludowym lub typowo wizytowym. Mile widziane własne materiały: drewniane bransolety, kulki na korale w różnych rozmiarach oraz zawieszki.

„Wokół Wyspiańskiego – spotkanie z Moniką Śliwińską” – godz. 16.00

Filia nr 2

ul. Krakowska 29, tel. 12 422-92-42

Spotkanie w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki z autorką książki *Wyspiański. Dopóki starczy życia* Moniką Śliwińską.

„Okolice Nowej Huty – spotkanie dla seniorów” – godz. 16.30

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Spotkanie z Adamem Gryczyńskim, autorem wystawy *Okolice Nowej Huty* oraz prezentacja albumu fotograficznego wydanego przez Nowohuckie Centrum Kultury pod tym samym tytułem.

„Profilaktyka raka jelita grubego” – godz. 17.00

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa

ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

Spotkanie dla osób 50+ przygotowane przez Centrum Medycyny SKOPIA.

16 stycznia

„Środek Motka – torby na książki” – godz. 17.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dorosłych

os. Zgody 7, tel. 12 644-40-72

Zajęcia dla miłośników rękodziela, podczas których uczestnicy będą ozdabiać płócienną torbę na książki. Spotkanie kierowane do seniorów. Konieczne wcześniejsze zapisy osobiste lub telefoniczne w filii.

17 stycznia

„Tam, gdzie urodził się Orfeusz Ałbeny Grabowskiej” – godz. 17.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla Dorosłych, w czasie którego uczestnicy będą rozmawiali o książce Ałbeny Grabowskiej, polskiej pisarki z bułgarskimi korzeniami.

18 stycznia

„Lingwistyczna zajadłość w twórczości Stanisława Barańczaka”

– godz. 10.30

Filia nr 45 / Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa

ul. Teligi 24, tel. 797-024-019

Podczas prelekcji multimedialnej czytelnikom przedstawiony zostanie świat języka i obrazowania Stanisława Barańczaka. Prowadzenie: Krystyna Maśnik.

19 stycznia

„Twórcy obrazów” – godz. 10.00

Filia nr 45 / Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa

ul. Teligi 24, tel. 797-024-019

Pokaz zarejestrowanego na DVD przedstawienia Narodowego Starego Teatru im. Heleny Modrzejewskiej przygotowanego na podstawie dramatu Pera Olova Enquista w reżyserii Kazimierza Kutza. Spotkanie kierowane do seniorów.

„Przedstawienie *Hej kołęda, kołęda*” – godz. 14.30

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych

ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Przedstawienie w wykonaniu teatru *Stażczyk* Fundacji Sztuki Osób Niepełnosprawnych. Reżyserem noworocznego spektaklu jest aktorka Teatru Ludowego – Renata Nowicka. W skład grupy wchodzi podopieczni fundacji – zarówno osoby niepełnosprawne, jak i seniorzy.

„Wernisaż wystawy noworocznej z kolekcji Fundacji Sztuki Osób Niepełnosprawnych” – godz. 15.15

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych

ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Wernisaż wystawy prac podopiecznych Fundacji Sztuki Osób Niepełnosprawnych.

Kreatywny Bibliotekarz...

KREATYWNY BIBLIOTEKARZ

Od września do listopada 2018 r. Biblioteka Kraków realizowała projekt *Kreatywny Bibliotekarz – cykl szkoleń dla pracowników bibliotek publicznych* dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury. Projekt zakładał organizację szkoleń, wykładów, prelekcji oraz warsztatów dedykowanych bibliotekarzom Biblioteki Kraków oraz bibliotek publicznych z terenu Małopolski. Celem było podniesienie kwalifikacji zawodowych bibliotekarzy, nabycie przez pracowników bibliotek publicznych nowych umiejętności i kompetencji, które pozwolą im na przygotowanie atrakcyjnej i nowoczesnej oferty, skuteczniejsze prowadzenie działań w zakresie animowania czytelnictwa, kultury i życia społecznego, wzmocnienie roli biblioteki w środowisku lokalnym. Szczegółowo o projekcie pisano w listopadowym numerze niniejszego czasopisma.

Czas na podsumowanie. Szkolenia prowadzili: pracownicy naukowcy, pracownicy bibliotek publicznych i pedagogicznych, przedstawiciele stowarzyszeń, profesjonalni trenerzy i szkoleniowcy. Wśród nich: prof. dr hab. Alicja Baluch i prof. UP dr hab. Michał Rogoź (Uniwersytet Pedagogiczny im.

Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie), prof. UW dr hab. Grzegorz Leszczyński i dr Anna Mierzecka (Uniwersytet Warszawski), prof. UMK dr hab. Małgorzata Fedorowicz-Kruszewska i dr Magdalena Cyrklaff-Gorczyca (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), dr Anna Marchewka (Uniwersytet Jagielloński), dr Renata Aleksandrowicz (Uniwersytet Wrocławski), dr Lidia Ippoldt (Pedagogiczna Biblioteka w Skawinie), dr Krystyna Rybicka (Miejska Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie), Anna Maria Czernow (Polska Sekcja IBBY), Aleksandra Sztajerwald (Fundacja SYNAP-SIS), Adam Stromidło (Polski Związek Głuchych), Szczepan Cieślak (pedagog specjalny, muzykoterapeuta), Maria Widerowska (arterapeuta), Marcin Skrabka (GoodBooks).

W ramach projektu *Kreatywny Bibliotekarz – cykl szkoleń dla pracowników bibliotek publicznych* zorganizowano 17 szkoleń, w których wzięły udział 442 osoby (w tym 388 pracowników Biblioteki Kraków oraz 54 pracowników bibliotek publicznych z terenu Małopolski). Często szkolenia miały formę wielogodzinnych spotkań, w efekcie było to 68 godzin lekcyjnych.

Paulina Knapik

dokończenie ze s. 8 →

pińskiej. Żywa kolorystyka, pogodne i uśmiechnięte twarze bohaterów zachęcają czytelnika do poznawania kolejnych przygód Lilki i Antosia. Warto zwrócić również uwagę na wyklejkę, która nawiązuje do tytułu książki. Znalazły się na niej różne rodzaje i modele kapeluszy. Polecam książkę do wspólnego, rodzinnego czytania.

Tekst i fotografia:
Paulina Knapik

Zimnowodzka A., *Historie wyciągnięte z kapelusza*, Łódź: Kocur Bury, 2018

Czas Aniołów

Z Nowym Rokiem nastał czas Aniołów, a to za sprawą nowej wystawy – tym razem rzeźb autorstwa Jacka Ożoga – grafika, malarza i rzeźbiarza, ucznia profesora ASP w Krakowie Witolda Chomicza i jego wieloletniego współpracownika. Swoją drogę twórczą rozpoczął w 1971 r. Uczestniczył w wielu plenerach malarstkich, wystawach indywidualnych i zbiorowych. Instruktor grupy malarzy *Otwartej Pracowni Artystycznej* w Osiedlowym Domu Kultury we Wróblowicach (obecnie Centrum Kultury Podgórze – Klub Wróblowice), którą prowadzi od

wany naturalny kolor drewna, które jest tylko olejowane lub pomalowane kaponem, czyli środkiem gruntującym dla większego wydobycia słoików. Rzeźby są różnej wielkości od 30 do 150 cm. Zapraszamy na wernisaż wystawy, który odbędzie się 10 stycznia 2019 r. o godz. 17:00.

Pozostaje mi tylko życzyć wszystkim czytelnikom i wielbicielom sztuk wszelkich – Anielskiego Nowego Roku!

Tekst i fotografie:
Barbara Zajączkowska

10 lat. Jego prace znajdują się w wielu zbiorach prywatnych w kraju i na świecie. Najchętniej maluje pejzaże, architekturę, zajmuje się także grafiką użytkową i wystawiennictwem.

Ponad dwadzieścia Aniołów wiszących i stojących wykonanych z różnych gatunków drewna unosi się w Filii nr 25 Biblioteki Kraków przy ul. Fałata 2. Artysta zestawiał w każdym z nich dwa gatunki drewna: twarde (grab, kasztan), które jest rdzeniem postaci i miękkie (sosna, topola, wierzba, lipa), które służy detalom twarzy i dłoni dla większej precyzji rzeźby. To kontrastowe zestawienie tworzy walory plastyczne rzeźby, albowiem różne jest zarówno wybarwienie, jak i rysunek słoików. Został zacho-

22 stycznia

„Lingwistyczna zajadłość w twórczości Stanisława Barańczaka”
– godz. 11.00

Filia nr 43

ul. Gen. Jasińskiego 32, tel. 797-024-002

Podczas prelekcji multimedialnej czytelnikom przedstawiony zostanie świat języka i obrazowania Stanisława Barańczaka. Prowadzenie: Krystyna Maśnik.

„Promocja książki *Flu Game* Wojciecha Klęczara” – godz. 18.00

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa

ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

Wojciech Klęczar – prozaik, redaktor, felietonista. Mieszka i pracuje w Krakowie. Nominowany w pierwszej edycji Konkursu Literackiego im. Henryka Berdzy. Prozę publikował m.in. w *Akencie*, *Lampie*, *Latarni Morskiej*, *Portrecie*, *Wyspie*. Jego opowiadania znalazły się w *Antologii współczesnych polskich opowiadań* 2011 i 2017. Wydał tom opowiadań *Wielopole* oraz powieść *Flu Game*.

24 stycznia

„Historie o przeznaczeniu utkane z tajemnicy, poezji i muzyki”

– godz. 15.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-026

Dyskusja czytelnicza na temat książki Jaume Cabrer'a *Podróż zimowa*.

25 stycznia

„Trzecie oko – wieczór autorski” – godz. 19.00

Filia nr 35

ul. Chałubińskiego 47, tel. 797-024-005

Wieczór autorski Marty Mazurkiewicz-Stefańczyk, laureatki Nagrody Krakowska Książka Miesiąca Listopada 2018 roku za publikację *Trzecie oko*. Spotkanie połączone z wernisażem fotografii. Autorka jest absolwentką bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, w latach 90. należała do Koła Młodych SPP. Debiutowała w *Dekadzie Literackiej* w 1992 roku. Opublikowała cztery tomiki wierszy, obecnie jej pasją oprócz literatury jest fotografia.

28 stycznia

„Co słycać u Misia Uszatka – głośne czytanie dla maluchów”

– godz. 10.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Maluchy w czasie spotkania wysłuchają fragmentu utworu Czesława Janczarskiego *Miś Uszatek*, a następnie wykonają pracę plastyczną i wezmą udział w zabawach ruchowych.

29 stycznia

„Karnawałowe ozdoby: korale, wisiory i bransolety. Decoupage”

– godz. 11.00

Filia nr 43

ul. Gen. Jasińskiego 32, tel. 797-024-002

Podczas spotkania seniorzy będą tworzyli ozdoby w stylu secesyjnym, ludowym lub typowo wizytowym. Mile widziane własne materiały: drewniane bransolety, kulki na korale w różnych rozmiarach oraz zawieszki.

„Wiersze przy Alejach Trzech Wieszców. M jak Mickiewicz – natchnienia romantyczne” – godz. 19.00

Filia nr 22

ul. Sienkiewicza 2, tel. 797-301-004

Prezentacja wierszy krakowskich poetek i poetów inspirowanych zbiorem *Balady i romanse* Adama Mickiewicza. Zapoczątkowany z okazji Międzynarodowego Dnia Poezji w marcu 2018 roku cykl *Wiersze przy Alejach* jest swoistą pochwałą twórczości poetyckiej. Duchowymi patronami spotkań są trzej polscy twórcy, których imionami nazwane zostały krakowskie aleje: Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki oraz Zygmunt Krasiński. Współcześni, krakowscy poeci prezentują utwory własne, które nawiązywać będą do tradycji literatury pięknej oraz kontynuacji tradycji poetyckich w XXI w. Spotkanie poprowadzi Marta Półtorak – dziennikarka, poetka, historyk, animatorka kultury. Współpracowała m.in. ze Stowarzyszeniem Pisarzy Polskich, Centrum Kultury Podgórze, Instytutem Myśli Józefa Tischnera, Krakowskim Forum Kultury, Austriackim Forum Kultury, Stowarzyszeniem Dziennikarzy Polskich oraz Instytutem Pamięci Narodowej. Absolwentka Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie na kierunkach: historia i dziennikarstwo. Autorka licznych artykułów o wystawach sztuki współczesnej na portalu *Wiadomosci24.pl* oraz *Art o Sztuce*. Wydała 3 tomiki poezji.

30 stycznia

„*Mój tata ma brata, czyli rymowanki o rodzinie* autorstwa Grzegorza Strzebońskiego” – godz. 13.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Bohaterka książki, sześćdziesięcioletnia Gosia, opowiada w formie humorystycznych wierszyków o swojej rodzinie oraz o ważnych dla niej wydarzeniach – świętach, rocznicach, uroczystościach. Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla Dzieci.

**Spotkania w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką”
ul. Szczepańska 1**

7 stycznia

„*Premiera filmu Marzenie o Wielkim Krakowie*” – godz. 18.00

Dokumentacja, scenariusz i reżyseria: Julian Rachwał
Wyprodukowany przez Bibliotekę Kraków film o prezydencie Juliuszu Leo *Marzenie o Wielkim Krakowie* wpisuje się w szereg dotychczas zrealizowanych filmów poświęconych krakowskiemu XIX wiekowi. Pokazuje obraz miasta za czasów prezydenta Juliusza Leo, a była to przecież epoka barwna i dynamiczna. Autor filmu, Julian Rachwał jest publicystą związanym z krakowskim ośrodkiem TVP. Znany publiczności jako twórca programów telewizyjnych, reportaży i filmów dokumentalnych o tematyce turystycznej, kulturalnej, historycznej oraz samorządowej.

8 stycznia

„*Wspomnienia o Zdzisławie Stopczyńskiej*” – godz. 17.30

Wspomnienia o Zdzisławie Stopczyńskiej, członkini Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich.

9 stycznia

„*Spotkanie świąteczne Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich*” – godz. 18.00

Scenariusz, reżyseria i wykonanie: Stanisław Michno

11 stycznia

„*Promocja 20. i 21. Edycji Liry Dram w Krakowie*” – godz. 18.00

Prowadzenie: Marlena Zynger

Goście: Ignacy S. Fiut, Adriana Jarosz, Małgorzata Kulisiewicz, Małgorzata Lebeda, Elżbieta Leśniak, Krzysztof Łojek, Magdalena Węgrzynowicz-Plichta, Barbara Wrońska, Szczęsny Wroński.

Oprawa muzyczna – wokali i fortepian: Barbara Leśniak

12 stycznia

„*Sprawozdawczo-wyborcze spotkanie członków Krakowskiego Oddziału Związku Literatów Polskich*” – godz. 16.00

14 stycznia

„*Promocja tomiku Czym to jestem wymyśłem? Ja – niedokończony projekt*” – godz. 18.00

W wigilię 150. rocznicy urodzin Stanisława Wyspiańskiego Biblioteka Kraków zaprasza na promocję tomiku poezji Stanisława Wyspiańskiego pt. *Czym to jestem wymyśłem? Ja – niedokończony projekt*. Tomik opracowany pod redakcją prof. dr hab. Magdaleny Popiel, która tak opisuje zbiór: *Teksty Wyspiańskiego komentują historycy literatury i artyści teatru, podejmując próbę odpowiedzi na ponawiane od stulecia pytanie: czym jest fenomen Wyspiańskiego. Geniusz to, grafoman czy jeden z wielu modernistycznych artystów?.* Gościem spotkania będzie prof. dr hab. Magdalena Popiel oraz dr Andrzej Nowakowski, który zaprezentuje serię *Poezja* Wydawnictwa Universitas. Spotkanie poprowadzi dr Stanisław Dziedzic.

15 stycznia

„*Rozmowy o mistrzu Wyspiańskim*” – godz. 18.00

Spotkanie wokół bibliofilskiego reprintu wydawania książki *Stanisław Wyspiański. Dzieła Malarskie* autorstwa Stanisława Przybyszewskiego i Tadeusza Żuk-Skarzewskiego. Obecnie oryginał publikacji znajduje się w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej, a jej dzieje opisał prof. Franciszek Ziejka, który będzie gościem spotkania. Wydarzenie poprowadzi dr Stanisław Dziedzic.

16 stycznia

„*Wieczór autorski Krzysztofa Budziakowskiego*” – godz. 18.00

Krzysztof Budziakowski – organizator, fundator i prezes Fundacji im. Zygmunta Starego, autor, publicysta. Wydawca i redaktor wielu pism, książek i czasopism społeczno-kulturalnych, organizator i sponsor wielu akcji charytatywnych. Za działalność podziemną oraz za wybitne zasługi w działalności na rzecz przemian demokratycznych w Polsce odznaczony przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

Podróże niekoniecznie biblioteczne

Wenecja Niemiec, Rzym Frankonii...

Bamberg – miasto na siedmiu wzgórzach, którego rozkwit zapoczątkował na początku XI w. cesarz Świętego Cesarstwa Rzymskiego, Henryk II i jego małżonka Kunegunda, wznosząc na terenie dawnego fortu nowy kompleks pałacowy i kościelny. Od tamtej pory wzgórze zwane Katedralnym stało się sercem miasta. Obecnie wokół Placu Katedralnego (Domplatz) usytuowane są najbardziej reprezentacyjne obiekty miasta. Nowa Rezydencja (Neue Residenz), imponująca barokowa budowla, będąca ongiś w jednej części siedzibą biskupów, w drugiej pozostająca w użytkowaniu bawarskiej rodziny królewskiej, obecnie spełnia funkcje muzealne. Na jej tyłach znajduje się słynny Ogród Różany (Rosengarten), w którym co roku zakwita równocześnie kilka tysięcy królewskich roślin, otaczających wymyślnymi kompozycjami rzeźby o mitologicznej tematyce. Stąd rozciąga się niezwykle widok na leżące poniżej miasto i klasztor Michaelsberg ulokowany na przeciwległym wzgórzu, który był siedzibą zakonu benedyktynów. Niestety w wyniku katastrofy budowlanej jest obecnie niedostępny dla zwiedzających. Wewnątrz znajduje się m.in. grobowiec św. Ottona, biskupa Gniezna, później Bambergu, misjonarza prowadzącego na zaproszenie króla Bolesława Krzywoustego misję chrystianizacyjną na Pomorzu. Wrócmy jednak na Plac Katedralny. Zostawiliśmy tam wszakże jeden z najcenniejszych zabytków, jakim jest katedra Świętych Piotra i Jerzego, jedna z siedmiu średniowiecznych katedr cesarskich. Jej imponująca bryła zachwyca swą monumentalnością, a wnętrze kryje cenne skarby. Znajdziemy tam nagrobek cesarza Henryka II i jego żony Kunegundy, zaliczonych w poczet świętych, grobowiec papieża Klemensa II, ołtarz św. Sebastiana rzeźbiony przez mistrza Wita Stwosza, Kaplicę Gwoździa Chrystusowego, a wszystko to oprawione rzadkiej klasy rzeźbami

architektonicznymi z najcenniejszym zabytkiem tego typu, czyli konnym posągami *Jeźdźca z Bambergu*. Nieopodal katedry działa Muzeum Diecezjalne prezentujące zbiory sięgające czasów fundatorów katedry. Za przepiękną renesansową bramą kryje się kompleks pałacowy zwany Starym Dworem. Ze Wzgórza Katedralnego schodzimy w dół i spacerując po uliczkach starego miasta odkrywamy jego ukryte cudęńka. Bamberg, położony nad rzeką Regnitz i Kanałem Ren-Men-Dunaj, nie bez przyczyny nazywany bywa Wenecją Niemiec. W wielu miejscach zamiast asfaltu znajdujemy wodne kanały, po których pływają barki, statki i gondole. Okalają je pięknie ukwiecone domy zbudowane z typowego muru pruskiego, sąsiadujące z bogatymi mieszczańskimi rezydencjami. Można w ich cieniu odpocząć popijając aromatyczną kawę lub charakterystyczne dla tego regionu dymione piwo. A potem pozostaje nam jeszcze spacer po słynnym drewnianym moście, by zachwycić się widokiem na Stary Ratusz (Altes Rathaus) zbudowany na rzecznej wyspie, zwiedzenie paru kościołów i rzut oka na Fontannę Neptuna nieopodal Zielonego Rynku, by na zakończenie zanurzyć się w otchłaniach, najsłynniejszych ponoć w całych Niemczech, antykwariatów.

Tekst: Anna Grychowska
zdjęcia: Michał Grychowski

Kalendarium krakowskie

- 5.01.1789** – w Krakowie urodził się Feliks Radwański młodszy (zm. 15.10.1861) – architekt, malarz, profesor architektury i hydrauliki na UJ oraz profesor budownictwa w Instytucie Technicznym w Krakowie. Był członkiem Komitetu Odbudowy Wawelu. Wśród jego zrealizowanych projektów znalazły się: fasada kamienicy przy ul. Szewskiej 4 oraz nadbudowa drugiego piętra domu Pod Trójką Świętą przy ul. Stolarskiej 13. Współpracował ze swoim ojcem Feliksem przy tworzeniu Plant oraz projektu Kopca Kościuszki. Był również malarzem, jednak zachowało się niewiele jego prac, prawdopodobnie spłonęły w czasie pożaru Krakowa w 1850 r., kiedy spaliło się jego mieszkanie. Został pochowany na cmentarzu Rakowickim.
- 12.01.1919** – w Warszawie urodził się Jan Józef Szczepański (zm. 20.02.2003 w Krakowie) – pisarz, reporter, eseista, scenarzysta filmowy, tłumacz. Po kampanii wrześniowej w 1939 r. osiedlił się na stałe w Krakowie. Od 1947 r. był związany z *Tygodnikiem Powszechnym*, gdzie przez wiele lat publikował swoje opowiadania i recenzje filmowe. Pracował też w Polskim Wydawnictwie Muzycznym. W latach 1959–66 pełnił funkcję kierownika literackiego Teatru Groteska. Był prezesem Związku Literatów Polskich oraz Stowarzyszenia Pisarzy Polskich. W swojej twórczości podejmował tematykę etyczną, społeczno-obywatelską oraz wojenną. Był ponadto autorem scenariuszy filmowych (m.in. do filmów w reżyserii S. Różewicza oraz K. Zanussiego). Jako zapalony podróżnik był wrażliwy na wielość kultur, swoje rozliczne podróże opisał w serii reportaży z kilku kontynentów. Tłumaczył na język polski m.in. prozę Josepha Conrada oraz Grahama Greene'a. W 1995 r. powstał o nim film pt. *Zawód pisarz – Jan Józef Szczepański* (reż. P. Woldan). W kwietniu 1997 r. za książkę *Jeszcze nie wszystko* został uhonorowany nagrodą Krakowska Książka Miesiąca.
- 12.01.1929** – w Krakowie urodziła się Irena Homola-Skąpska (zm. 4.03.2017) – historyk, prasoznawca, badaczka dziejów Krakowa oraz Galicji. Była związana z Instytutem Historii PAN i redakcją *Polskiego Słownika Biograficznego*. Wśród jej publikacji znajdują się m.in.: *Kraków za prezydentury Mikołaja Żybkiewicza*, *Józef Dietl i jego Kraków*, *Kwiat społeczeństwa... struktura społeczna i zarys położenia inteligencji krakowskiej w latach 1860-1914* (wszystkie są dostępne w zasobach Biblioteki Kraków). Uhonorowano m.in. Nagrodą Miasta Krakowa i odznaką *Honoris Gratia*. Została pochowana na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie.
- 14.01.1999** – w Pontederze (Włochy) zmarł Jerzy Grotowski (ur. 11.08.1933 w Rzeszowie) – reżyser teatralny, badacz i reformator sztuki aktorskiej, badacz antropologicznych źródeł teatru, jeden z najwybitniejszych reformatorów teatru XX w. Po studiach w krakowskiej PWST współpracował ze Starym Teatrem w Krakowie. Realizował też słuchowiska dla Teatru Polskiego Radia w Krakowie oparte na legendach chińskich, tybetańskich i staroindyjskim dramacie. W tym samym czasie prowadził też serię wykładów z zakresu filozofii orientalnej w studenckim klubie *Pod Jaszczurami*. Po okresie „krakowskim” przeniósł się na stałe do Opola, a następnie do Wrocławia. Jego manifest teatralny *Ku teatrowi ubogiemu* dostępny jest w Filii 27 Biblioteki Kraków.
- 15.01.1869** – w Krakowie urodził się Stanisław Wyspiański (zm. 28.11.1907) – dramaturg, poeta, malarz, grafik, scenograf, architekt, reformator teatru. Początkowo działał m.in. jako malarz-dekorator i inscenizator w krakowskich teatrach. W 1905 r. został radnym Miasta Krakowa. Współpracował z Janem Matejką przy tworzeniu polichromii kościoła Mariackiego, projektował też witraże dla kościoła Franciszkanów. Jego ulubioną techniką malarską był pastel, tworzył w niej głównie wizerunki dzieci, portrety (m.in. L. Rydla i L. Solskiego) oraz obrazy z motywami roślin i kwiatów, a także pejzaże krakowskie. Opracowywał także typografię do wydań własnych utworów, a także projekty scenografii do własnych dramatów. Wraz z W. Ekielskim opracował projekt przebudowy Wzgórza Wawelskiego. W dziedzinie literatury stał się największym obok romantyków twórcą dramatu. W listopadzie 1900 r. wziął udział w weselu swojego przyjaciela L. Rydla, a na kanwie tego wydarzenia powstało słynne *Wesele*, wydane rok później, przynosząc Wyspiańskiemu sławę i uznanie. W latach 1983–2012 funkcjonowało w Krakowie Muzeum Stanisława Wyspiańskiego, początkowo przy ulicy Kanoniczej 9, a następnie w Kamienicy Szolajskich przy placu Szczepańskim. Na skwerze przy Gmachu Głównym Muzeum Narodowego odsłonięto pomnik artysty, a na placu Wszystkich Świętych wzniesiono Pawilon Wyspiańskiego, którego okna ozdobione są witrażami artysty. Jego imię nosi także ulica w dzielnicy Łobzów i park w dzielnicy Prądnik Biały. Pochowany został w Krypcie Zasłużonych na Skałce.
- 21.01.1909** – w Boguchwale urodziła się Irena Bar-Święch (zm. 11.10.1997 w Krakowie) – bibliotekarka, publicystka, pedagog. Przez 40 lat pracowała w Bibliotece Jagiellońskiej. Była wykładowcą na UJ oraz w krakowskiej WSP (obecnie Uniwersytet Pedagogiczny). Opublikowała m.in. *Przewodnik po Bibliotece Jagiellońskiej* (który jest dostępny do wypożyczenia w 3 filiach Biblioteki Kraków).

Opracowała: Małgorzata Kosmala

18 stycznia

„Wieczór autorski Piotra Mysłakowskiego *Moja Trzynastka. Wspomnienia na stulecie Czarnej Trzynastki Krakowskiej*” – godz. 18.00

Prowadzenie: Andrzej Kacperski i Leszek Polony
Piotr Mysłakowski – architekt wnętrz, wydawca, genealog, chopinolog. Absolwent krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych. Jeden z pierwszych zapisanych do reaktywowanej po *Polskim Październiku* w 1956/57 roku *Czarnej Trzynastki Krakowskiej*, spędził w niej cztery niezapomniane lata. Stały się one kanwą niniejszych wspomnień i próby rekonstrukcji pierwszego półwiecza tej Drużyny, która obchodzi swoje oficjalne 100-lecie w 2018 roku. Autor licznych książek i artykułów historycznych. Laureat indywidualnej Nagrody Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (2011) w dziedzinie upowszechniania wiedzy o Chopinie.

21 stycznia

„Spotkanie Związku Polskich Artystów Fotografików” – godz. 18.00

Prowadzenie: Dana Węgiel
Prezentacja nowych członków związku i ich dorobku artystycznego. Gość specjalny: dyrektor Muzeum Historii Fotografii Marek Świca.

22 stycznia

„Biesiada poetycka *Oto zapusty, dalej kulikiem*” – godz. 18.00

Prowadzenie: Magdalena Węgrzynowicz-Plichta.
W programie recytacja poezji: Joanna Babiarz, Renata Batko, Bożena Boba-Dyga, Katarzyna Bułat, Marzena Dąbrowa-Szatko, Agata Dziewońska, Małgorzata Hrycaj, Adriana Jarosz, Krystyna Alicja Jezierska, Beata Kępińska, Małgorzata Kulisiwicz, Joanna Krzyżńska, Elżbieta Leśniak, Krzysztof Łojek, Robert Marcinkowski, Joachim Neander, Małgorzata Pfisterer, Joanna Rzodkiewicz, Eliza Segiet, Joanna Słodyczka, Janusz Szot, Grzegorz Skórka, Agnieszka Zięba.
Występ Kabaretu Śmieszna Środa: Małgorzata Bielakowska, Krzysztof Janik, Leszek Kaszkur.
Oprawa muzyczna – Barbara Leśniak, Joanna Babiarz, Janusz Szot.

23 stycznia

„Kawiarenka Nowych Mediów” – godz. 18.00

Kawiarenka Nowych Mediów to cykl spotkań z osobistościami związanymi z branżą nowych mediów lub dziedzinami jej pokrewnymi. Celem tych spotkań jest poszerzenie wiedzy z zakresu nowych mediów na przykładach ludzi, którzy pragną podzielić się swoimi doświadczeniami w tej branży, przekazać poglądy i wiedzę, jaką zdobyli. Organizatorami spotkania są krakowski oddział Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich, Dziennikarskie Koło Naukowe i Edukacyjne Laboratorium Mediów Społecznościowych.

29 stycznia

„Promocja książki prof. Zofii Zarębianki *Bóg wpisany w wiersze. Teologia poetów obcych*” – godz. 18.00

Prowadzenie: prof. Wojciech Ligęza
Zofia Zarębianka – poetka, eseistka, krytyk literacki, członek Komisji historycznoliterackiej PAN, członek Pen Clubu oraz Stowarzyszenia Pisarzy Polskich. Pracuje w Katedrze Literatury XX wieku na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Autorka ponad 200 artykułów i kilkunastu książek.

30 stycznia

„Krakowska Witryna Fotograficzna. Wybrane, najciekawsze zdjęcia grudnia” – godz. 18.00

Prowadzenie: Marek Lasyk.
Krakowska Witryna Fotograficzna jest inicjatywą fotoreporterów prasowych z terenu Krakowa. Zdjęcia fotoreporterzy publikują nie tylko na łamach prasy, ale także na blogu www.krakowskawitrynafotograficzna.blogspot.com, który jest odwzorowaniem Witryny umieszczonej przy pl. Wszystkich Świętych 11, w oknie Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK. Z Witryną współpracować mogą wszyscy fotoreporterzy prasowi, którzy pracują dla mediów analogowych lub cyfrowych.

Wystawy w filiach Biblioteki Kraków

„Przestrzenie – wystawa malarstwa studentek Akademii Sztuk Pięknych” – w godzinach otwarcia biblioteki od 4 grudnia 2018 roku do 31 stycznia 2019 roku
Filia nr 22 / ul. Sienkiewicza 2, tel. 797-301-004

„Anioły na Święta i na cały Rok – wystawa” – w godzinach otwarcia biblioteki od 5 grudnia 2018 roku do 4 stycznia 2019 roku
Filia nr 20 / ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

„Z serca dla Niepodległej” – w godzinach otwarcia biblioteki od 2 stycznia do 28 lutego 2019 roku
Filia nr 16 / ul. Radzikowskiego 29, tel. 797-301-005

„Wystawa noworoczna z kolekcji Fundacji Sztuki Osób Niepełnosprawnych” – w godzinach otwarcia biblioteki od 2 do 31 stycznia 2019 roku

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych / ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

„Pienińska Krzywa Jabłonka na Królewskiej – wystawa”

– w godzinach otwarcia biblioteki od 2 do 31 stycznia 2019 roku

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa / ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

„Anioły – rzeźby Jacka Ożoga – wystawa rzeźb” – w godzinach otwarcia biblioteki od 2 stycznia do 9 lutego 2019 roku

Filia nr 25 / ul. Fałata 2, tel. 797-301-002

„Pejzaże – wystawa fotografii Tadeusza Czarnieckiego”

– w godzinach otwarcia biblioteki od 2 do 10 stycznia 2019 roku

Filia nr 54 / os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

„Wystawa prac uczniów” – w godzinach otwarcia biblioteki od 2 do 31 stycznia 2019 roku

Filia nr 48 / os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

„Kolor i światło” – w godzinach otwarcia biblioteki od 7 stycznia do 28 lutego 2019 roku

Filia nr 20 / ul. Opolska 37, tel. 797-301-026

„Z głębi serca płynące” – w godzinach otwarcia biblioteki od 7 stycznia do 28 lutego 2019 roku

Filia nr 20 / ul. Opolska 37, tel. 797-301-026

„Okolice Nowej Huty – wystawa fotografii Adama Gryczyńskiego”

– w godzinach otwarcia biblioteki od 14 do 31 stycznia 2019 roku

Filia nr 54 / os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Opracowanie: Jolanta Oleksa

Listy do redakcji

Szczytno, 28.11.2018 r.

Szanowna Redakcjo,

Wiele moich tekstów drukowanych było w różnych wydawnictwach, także (...) w Krakowie, (...) tu została stworzona najlepsza w tym stuleciu Naszej Niepodległej Ojczyzny muzyka Zygmunta Koniecznego (...) do wierszy Kamila Krzysztofa Baczyńskiego, które śpiewała cudownie Ewa Demarczyk. Jest pewne, że marzenia poety-żołnierza zostało spełnione.

„Niebo złote ci otworzę”

Krzysztofowi Kamilowi Baczyńskiemu

Złote dźwięki sfery niebieskie mają
Rumienią się w światłach Słońca
Z dna róży pety Feniks się rodzi
Przestrzenią kosmosu dumę toczy
Marzenia Krzysztofa o Polsce
Zbierają dwaj zesłani pasterze
Kolar i Majr i noszą na Księżyc
Tam mieszka odwieczna mądrość
Która teraz u kresu liczby Metona
Budzi zrozumienie dla błędów
W marzenia poety duch wstąpi
Dobrą Polskę wznosimy chwałą
Zgodnie z wzorem i porządkiem Nieba
W lesie święte sosny Pana pamiętają
I w lśniących diamentach przechowują
W zapachu świetlistym naszej Ojczyzny

Krzysztofie Kamile Baczyński,
Kochamy Cię za Twoje MARZENIA

Szczytno rok 2018, z poważaniem i z pozdrowieniami

Zdzisław Lomperta

Poezja

Spotkanie Zachodu ze Wschodem

W Puławach 29 stycznia 1938 r. na świat przyszła Beata Szymańska, córka Adolfa Szymańskiego i Janiny Gawalewicz. Dzieciństwo miało jej na ciągłych przeprowadzkach (Tymbark, Pustkowie pod Wrocławiem, Jaworzno). Dopiero w 1952 r. zamieszkała w Krakowie i tu uczęszczała do żeńskiego Liceum Ogólnokształcącego im. A. Mickiewicza. Po zdaniu matury zaczęła studiować polonistykę na Uniwersytecie Jagiellońskim. W trakcie studiów prof. Wyka zaproponował jej, że wstawi się za nią u prof. Ingardena, aby podjęła drugi fakultet – filozofię. W rezultacie w 1960 r. ukończyła studia polonistyczne, a cztery lata później studia filozoficzne na UJ. W okresie studenckim poznała swojego przyszłego męża – psychiatrę Jerzego Aleksandrowicza.

W 1974 r. uzyskała stopień doktora z dziedziny filozofii, następnie habilitację, a w 1998 r. tytuł profesora nauk humanistycznych. Od 1964 r. była pracownikiem naukowym Instytutu Filozofii UJ. Kierowała zakładem Filozofii Wschodu, a od 2000 r. Zakładem Filozofii Kultury. Jej zainteresowania naukowe koncentrują się przede wszystkim na filozofii kultury i filozofii Wschodu. Opublikowała siedem książek o charakterze naukowych monografii, poświęconych problematyce filozoficznej i pięć popularnonaukowych, m.in.: *Immanuel Kant, Berkeley znany i nieznan, Poeta i nieznan: poglądy filozoficzne Antoniego Langego, Co to jest strukturalizm?, Metafizyka i pesymizm: o niektórych koncepcjach filozofii drugiej połowy XIX wieku, Chiński budyzm chan* oraz co istotne, gdyż była to absolutna nowość na polskim rynku wydawniczym, zredagowała podręcznik *Filozofia Wschodu*.

Drugim obszarem jej zainteresowań jest poezja. Należała do Grupy Poetyckiej Młodzieżowego Klubu Literackiego Żaczek, skupiającym się wokół miesięcznika *Głos Młodzieży Wiejskiej* i do kręgu Orientacji Poetyckiej *Hybryda*. Debiutowała w 1961 roku na łamach prasy, rok później wraz z Mieczysławem Czumą, Wincentym Faberem oraz Leszkiem A. Moczulskim wydała zbiór wierszy *Próby porównania*. Samodzielnie wydała dziewięć tomików: *Sny o porządku* (1965), *Sztychy reńskie* (1969), *Trzciny* (1970), *Wiersze* (1983), *Anioły mojej ulicy* (2000), *Słodkich snów Europo* (2005), *Wiersze wybrane* (2009), *Złota godzina* (2013), *Koty* (2015). Podjęła się działalności przekładowej, tłumaczyła wiersze z języka francuskiego, słowackiego i angielskiego. Teksty publikowała w prasie, najczęściej w *Kulturze*, *Magazynie Kulturowym*, *Nowym Wyrazie*, *Przekroju*,

fol. Krzysztof Lis

Życiu Literackim. Pisała także artykuły m.in. do *Przeglądu Filozoficznego i Studiów Filozoficznych*. W 2014 r. została nominowana do Nagrody Poetyckiej im. K. I. Gałczyńskiego ORFEUSZ za tom *Złota godzina*. Od lat aktywnie działa na rzecz krakowskiego środowiska pisarzy, obecnie jako wiceprezes Stowarzyszenia Pisarzy Polskich Oddział w Krakowie. Za osiągnięcia w dziedzinie kultury i nauki została odznaczona Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Edukacji Narodowej, Medalem *Zasłużony Kulturze Gloria Artis* (2015).

Od lat sześćdziesiątych XX wieku wzrosło zainteresowanie kulturą wschodnią. W opublikowanej w miesięczniku *Kraków* rozmowie z Małgorzatą Lebdą poetka zauważyła: *Myślę, że te dwa światy zaczynają się coraz wyraźniej schodzić... Znajdą się tacy, którzy powiedzą, że nie da się zrozumieć nawzajem, bo jesteśmy z różnych światów. To oczywiście nieprawda choćby dlatego, że świetnie się odnajdują w kulturze Zachodu imigranci, którym tu przyszło żyć. To znaczy, że można. Doskonale też funkcjonują tam Europejczycy... Teraz świat to jedna wielka globalna wioska, więc nie może się obejść bez dialogu Zachodu ze Wschodem*. Obecność wpływu Wschodu na poezję widać chociażby w popularnej formie literackiej – Haiku. Tę krótką formę, ale jednak bardzo wymowną – często stosuje również Beata Szymańska. W jej twórczości nie ma nic opowiedzianego wprost, a jednak z każdą strofą odkrywa się pewnego rodzaju tajemnicę. Słusznie opisał jej twórczość Krzysztof Lisowski we wstępie do tomiku *Wybór wierszy: ...jest jak powiew wiatru z kwitnącej podgórskiej łąki w dawno nie wietrzonym domu, albo przypomina sytuację, gdy w sali pełnej pozeraczy hamburgerów pojawia się ktoś, kto niespiesznie zjada świeżo zerwane czereśnie*.

Ludmiła Guzowska

Beata Szymańska – Wiersze

Na Kazimierzu w Krakowie

W samym środku świata
Jestem ja, oczywiście.
Obok jest ulica,
na której mój sąsiad
pogodnie rozciągnięty w świetlistej kałuży
dopija swój poranny trunek.
Też jest w środku świata.
Sąsiad nigdy nie słyszał
o drzewach, na których
w rozwidleniach gałęzi kwitną orchidee
i o wielkich trawach,
huraganach i falach wspaniałych katastrof.
W swoim środku świata, całkiem osobnego
drobnymi łykami
odmierza własną wieczność.
No dobrze, a Misiek?
Prawda. Jest i Misiek
Biały owczarek.
Pozbawiony duszy,
bez szans na zbawienie,
lecz obowiązkowy
przemierza oba światy w dowolnych kierunkach
ode mnie do sąsiada.
Trzymając w zębach patyk,
Gotów do zabawy,
Jak wolny od przywiązań
Niebiański Pośrednik

Chłodny dzień na mojej ulicy

Nazbyt jest dzisiaj chłodno.
Bóg gorących krajów
nie wiem, czy pamięta,
że przy okazji
dorzucił też przylądek Horn i dosyć niemiłą
Ziemie Ognistą.
Polska jak wiadomo,
to płaska kraina wódki oraz kartofli,
a moja ulica,
to płaska kraina wódki, lecz bez kartofli.
A szkoda,
bo kartofliśka bywa, że kwitną i siedzą w nich
świerszcze.
Pani Władzia – powiada nasz policjant
Młody, przeto gorliwy –
pani Władzia pije denaturat i wtedy
widzi światło ogromne
i niezmiernie morze,
(które było tu pewnie
ale odpłynęło
jeszcze przed dinozaurom.)
Trudno, to niech pije.
Jak jej wytłumaczyć – dodaje czasami –
że świat podzielono
niesprawiedliwie już na początku
od pierwszych sekund Wielkiego Wybuchu
właśnie po to,
by różnorodny był, a przez to dobry
i że pani Władzia jest ważną częścią tej różnorodności.
Nie uwierzy kobieta – potwierdzam –
i tak milczymy marząc na ulicy.
Ale mały chłopczyk
idzie do szkoły wesół, chociaż nic nie umie.
Chłód go nie dotyczy, bo przecież
– a wie to na pewno –
pożegluje niebawem
gdzie są plaże i frytki, ponadto ogromne
blondynki
i gdzie już nie spotka

zwłaszcza tatusia, ale też mamusi.
i pani Władzi.

Chłopcy siedzą nad Wisłą

Chłopcy siedzą nad Wisłą.
Mgła się jeszcze snuje
i dym z papierosów
płynie ponad głowami chłopców
jak bogini Nut
po świątynnym suficie.
Chłopcy nie są już młodzi.
Wcale nie są młodzi.
Na przykład pan Rysio
trochę już niedowidzi,
lecz nadal jest mistrzem
gry w Black Jacka
czyli w oko.
Ceniąc mistrzostwo pana Rysia
Chłopcy nie chcą z nim grywać.
Jego to nie smuci.
Chodzi o to – twierdzi –
że skoro wszystko jest pustką,
a jest nią niechybnie,
to trzeba się starać,
aby nic nie pożądać,
po czym zachowując
czysty umysł
oraz akceptując bieg rzeczy
przyjmować każdy portfel,
jaki się nadarzy.
I dodaje:
Ten tu oto gawron,
który siedzi i trzyma w ptasim pysku
orzech włoski
ma nadmiar problemów – ani go wypuścić
ani połknąć,
a w ciszy wyrzeczenia wszystko przyjdzie samo.
Chłopcy ani gawron
nie mają swego zdania
co do natury pustki.
Gawron rozwiązuje prywatny problem
wałąc swym orzechem
w kamienną ławkę.
Chłopcy słysząc dźwięk dzwonu
z barokowej wieży
na Skałce
ruszają pospiesznie
do świątynnych zakonników
od Brata Alberta,
gdzie gorąca zupa
i życie barokowe
jak wieża nad nimi.

Na mojej ulicy zaczyna się jesień

Sąsiad lubi planować zbrodnię,
choć wykonuje je niezbyt często.
O chęć aktywności
trudno go winić,
czymże bowiem
jest twórczy zamysł dzieła,
kiedy nie spełniony.
Znów żona sąsiada
ma inne zdanie:
Co raz wpadło w istnienie
– zwykła mawiać –
ma wylecieć samo.
Argumenty sporu

mają charakter czynny,
lecz i sąsiadowi
nieobcy bywa namysł:
– Toć przecież i pająk,
a także bóbr
czy kret pracowity
wprowadzają zmiany
w najbliższym otoczeniu,
cóż dopiero człowiek,
który koroną dzieła jest
albo, mówiąc ściślej,
jest jakby wierzchołkiem
góry lodowej
zanurzonej w wielkim
morzu nieświadomości,
więc bieg rzeczy zmienia.
Słuchamy w milczeniu.
Stodka polska winorośl
krąży między nami,
cichnie nadwodna trawa
i z krzywej topoli
opada pierwszy liść.

Coś zostało darowane

Coś zostało darowane,
coś zostało odebrane.
Kwitną akacje,
ich płatki zaczynają opadać,
umacnia się lato.
Nie będzie już lepszego dnia,
żeby nim oddychać,
żeby oddychać tym dniem
uważnie, ale bez wysiłku.
Jeden, dwa oddechy
liczone w górę do dziesięciu
i potem malejąco na dół.
Na samym dole
siedzi kot.
Czarny w białej kamizelce
doskonale nieruchomy
zna swój cel, twoje spojrzenie
nic go nie obchodzi.
Musisz teraz pomyśleć,
nie, nie pomyśleć – zobaczyć,
że jest w nim jeszcze więcej czerni,
jeszcze więcej pragnienia
i zwrócić się do niego z taką samą czujnością,
z jaką on wpatruje się w twardą ziemię
pomiędzy zielonymi blaszkami trawy.

Po czym poznaje się stare kobiety

Po czym poznaje się stare kobiety?
Po beretach.
Jak ma beret na bok, to stara kobieta,
a jak na czoło, że nie widać twarzy,
to młoda.
Też i po tym,
że kiedy atakuje ją pies
czy inne zwierzę,
ona stoi nieruchomo
albo skuli się i nic nie robi.
Nie żeby tak chciała,
ale już się nauczyła,
że jak spokojniejsza,
to może pozwolą jej zostać
A jeżeli w berecie na bok
walczy, mając mocny parasol?
A to już w ogóle nie wiadomo,
co to jest.

Skarby u biskupa Ciołka

Wiele jest okazałych, renesansowych i barokowych kamienic przy ul. Kanoniczej w Krakowie. Spacer wzdłuż nich może stać się żywą lekcją historii. Kanonicza jest najlepiej zachowaną i jedną z najpiękniejszych, zabytkowych uliczek Krakowa. Szczególnie po zmroku miejsce to prezentuje się wyjątkowo efektownie. Roztacza się stąd wspaniały widok na Wawel. W średniowieczu istniała tutaj osada Okół, która w 1401 r. została przyłączona do Krakowa. Wtedy pojawiła się pierwsza, najstarsza nazwa ulicy Platea Canonicorum – określana potocznie jako Kanonicza, Kanoników, Kanonia lub Kanowna. Znajdowały się tutaj pierwsze domy murowane należące do kanoników katedralnych. Tragizny w skutkach był pożar, który wybuchł w 1455 r. Zniszczeniu uległo wtedy ok. 100 domów. Zainteresowanym historią ulic Krakowa polecam książkę, zmarłego w 2014 r. dziennikarza i wydawcy, Jana Rogoża *Portrety ulic Krakowa*.

Przy Kanoniczej znajduje się XVI-wieczny pałac biskupa Erazma Ciołka, sekretarza króla Aleksandra Jagiellończyka. W 1505 r. na polecenie biskupa płockiego Ciołka połączono dwa domy nr 15 i 17, tym samym pałac stał się największym obiektem przy tej ulicy. Kolejnymi właścicielami byli biskup Piotr Tomicki, Mikołaj Wolski i kardynał Jerzy Radziwiłł.

Bogate wnętrza uległy prawie całkowitemu zniszczeniu w XIX w. za czasów austriackich. Od 1996 r. pałac należy do Muzeum Narodowego. Po remoncie, w 2007 r. otwarte zostały dwie stałe galerie prezentujące w zabytkowych komnatach kolekcje MNK: Sztukę Dawnej Polski XII-XVIII w. oraz Sztukę Cerkiewną Dawnej Rzeczypospolitej. Wśród setek eksponatów znajdziemy m. in. *Chrystusa na osiołku z kościoła w Szydłowcu* (pocz. XVI wieku); *Matkę Boską z Dzieciątkiem z kościoła w Krużlowej Wyżnej* (ok. 1410 r.); *Chrystusa w Ogroju z cmentarza przy kościele Mariackim w Krakowie* (1485 r.), dzieło dłuta Wita Stwosza. Najważniejszą część zbiorów sztuki cerkiewnej (pochodzących z południowo-wschodnich rubieży dawnej Rzeczypospolitej) stanowią bezcenne ikony XV i XVI-wieczne z rejonu Karpat, określane także jako zachodnioruskie.

Od 27 września 2018 r. na wystawie czasowej *Mistrz i Katarzyna. Hans von Kulmbach i jego dzieła dla Krakowa* prezentowany jest w Sali Portretowej cykl św. Katarzyny Aleksandryjskiej z lat 1514-1515 przeznaczony dla Bazyliki Mariackiej. Co ciekawe, nie wiadomo, czy mistrz von Kulmbach kiedykolwiek odwiedził Kraków. Dzieło jest późniejsze tylko niecałe dwie dekady od ołtarza Wita Stwosza (1477-1489). Z Luwru sprowadzono w cyklu Katarzyny Aleksandryjskiej *Męczeństwo filozofów* oraz polonicum: *Męczeństwo św. Stanisława* – projekt kwatery witraża z Kunst-halle w Bremie. Prawdopodobnie to pierwsza i ostatnia na przestrzeni dziesiątek lat możliwość zapoznania się z tymi dziełami na terenie Polski, dlatego warto się tam udać. Można zobaczyć także obrazy innych wybitnych artystów. Wystawę oglądać można do 27.01.2019 r.

Muzeum Narodowe, Pałac biskupa Erazma Ciołka, ul. Kanonicza 17.

Tekst i fotografie: Joanna Muniak

Nikt, tylko Ty...

Pani na Mazowszu, aktorka, pieśniarka, reżyserka, muza artystów, literatów i intelektualistów, emancypantka, dama Orderu Orła Białego. Urodziła się w 1901 roku jako Marianna Magdalena Burzyńska, zmarła w wieku 96 lat jako Mira Zimińska-Sygietyńska. Nieoficjalnie przyznawała się do odjęcia sobie kilku lat z metryki, co w tamtych czasach było zjawiskiem częstym, zwłaszcza wśród kobiet. Ponieważ bliski przyjaciel i niegdyś ukochany Marian Hemar nie spełnił jej prośby o napisanie biografii, postanowiła zrobić to sama. Udało się znakomicie! W autobiografii *Nie żyłam samotnie* opisała swoje bogate i długie życie. Dzieciństwo spędziła w teatrze płockim, w którym pracowali jej rodzice; matka jako biletarka i bufetowa, ojciec był dekoratorem. Debiutowała już w wieku 7 lat rolą Stasi w *Ich czworgu* G. Zapolskiej. Jako nastolatka śpiewała w chórze katedralnym i występowała w teatrze objazdowym. Mając 18 lat zadebiutowała w Warszawie w teatryku *Miraż*. W teatrze *Qui Pro Quo* zdobyła doświadczenie i sławę. Idealnie dopracowany wygląd, zgrabna figura, modne ubrania, wspaniała biżuteria szły w parze z ambicją i energią. Swoim wizerunkiem reklamowała drogie samochody, perfumy, futra. Podczas II wojny światowej została aresztowana i osadzona na Pawiaku. Uwolnienie jej przyniosło przykre konsekwencje. Podczas powstania warszawskiego występowała dla żołnierzy, a po wyjściu z Pawiaka nie zapomniała o towarzys-

kach niedo-
li i pomagała
im do końca.
Z nieznanego
p o w o d ó w,
w pełni swo-
ich możliwości
odeszła ze sce-
ny. Wraz z dru-
gim mężem,
Tadeuszem
Sygietyńskim
w 1948 r. zało-
żyła i do swo-
jej śmierci
w 1997 r.

prowadziła Państwowy Zespół Ludowy Pieśni i Tańca *Mazowsze*. Dzięki niej zyskał on międzynarodową sławę. Niestety zespół, któremu poświęciła 40 lat życia nie mógł uczestniczyć w jej pogrzebie, gdyż przebywał wtedy na dużej wcześniej zakontraktowanych występach w Stanach Zjednoczonych. Mira spoczęła w Alei Zasłużonych na Powązkach.

Ciekawią Cię kulisy teatru czy kabaretu, lubisz dwudziestolecie, szukasz wartościowej lektury? To książka dla Ciebie! Mira Zimińska jest także autorką książki *Druga miłość mego życia*. Książka dostępna w dwudziestu trzech filiach Biblioteki Kraków.

Joanna Muniak

Zimińska-Sygietyńska M., *Nie żyłam samotnie*, Warszawa: Wydawnictwo Artystyczne i Filmowe, 1988

GALERIA EKSLIBRISÓW BIBLIOTEKI KRAKÓW

Autorem prezentowanego ekslibrisu jest Czesław Woś (ur. w 1944 r.), absolwent Wydziału Sztuk Pięknych UMK w Toruniu. Ekslibrisy wykonuje od 1980 roku. Ekslibris, wykonany techniką akwaforty, dedykowany jest pamięci krakowskiego twórcy ekslibrisów Krzysztofa Kmiecica. Czesław Woś jest autorem licznych wydawnictw i katalogów wystaw poświęconych ekslibrisowi. Inicjator i kurator Międzynarodowego Biennale Ekslibrisu i Małej Formy Graficznej w Ostrowie Wielkopolskim (1985) oraz Międzynarodowej Wystawy Ekslibrisu Muzycznego w Antoninie.

Anna Gregorczyk

**Biblioteka
Kraków**

Biblioteka Kraków

pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3
31-154 Kraków

sekretariat tel. 12 61 89 100 (czynny w godz. 8.00-15.30)

e-mail: sekretariat@biblioteka.krakow.pl

Skład i druk: FALL, www.fall.pl, fall@fall.pl

Redakcja: Izabela Ronkiewicz-Bragiel (redaktor naczelna), Paulina Knapik (z-ca redaktora naczelnego), Ewa Cywińska, Małgorzata Dzierżymirska, Anna Grychowska, Ludmiła Guzowska, Maria Twardowska-Hadyniak, Małgorzata Kosmala, Małgorzata Koźma, Joanna Muniak, Jolanta Oleksa, Janusz M. Paluch, Barbara Zajączkowska